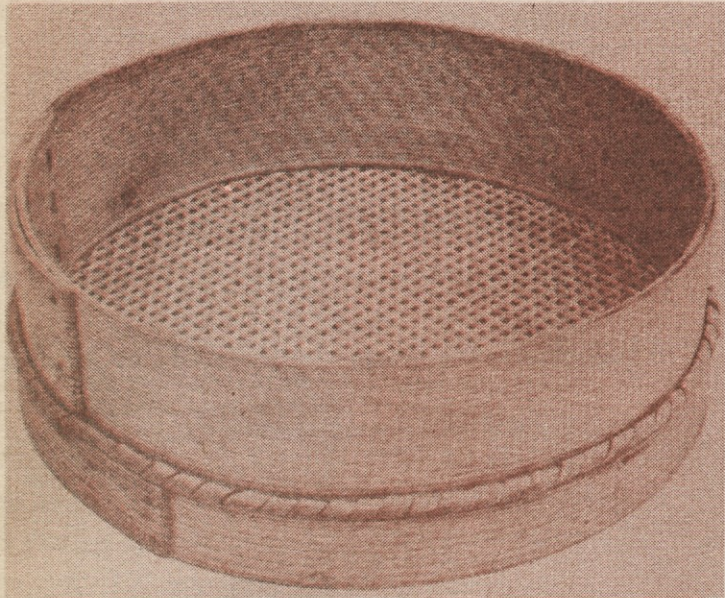

REŠETO

Glasilo
skupščine občine
RIBNICA
oktober 1990
številka 4.

Rešeto kot orodje za ločevanje zrnja od plev je napolnjeno do roba in čez. Na rešetu demokratičnih volitev so ostale presušene ideje in njihovi togi trosilci. Tržno rešeto prepušča le manjše in prožnejše, na površje pa razkriva jalove gigante. Na rešetu se potresa stara država, skozenj se bodo v svet izmuznile le suverne državnice. Na rešetu je globus, ki prstovoljno povezan in nič več prelomjen na pol izloča le tiste, ki se imajo za večje kot svet.

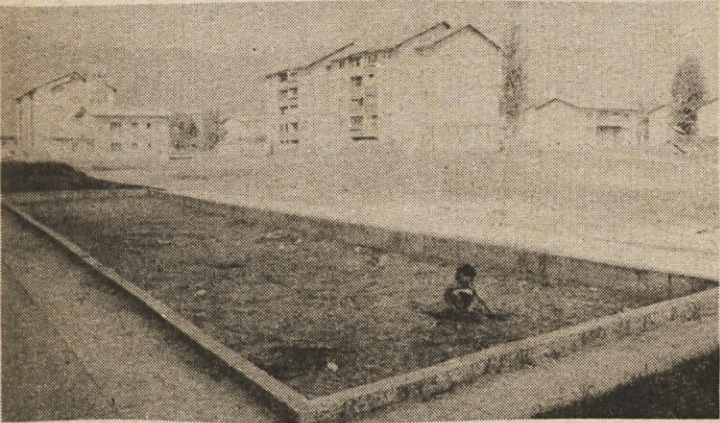
Na rešetu je tudi Rešeto. Pretresite ga. Bo seme, bo pleve?

Sv. Ana: vse bolj priljubljena romarska in turistična točka nad Ribnico. O Ribnici in njenih ljudeh župnik Maks Ipavec nas tr. 7. (foto Mohar)

V domu JLA v Ribnici Drago Košir razstavlja svoje reliefe v lesu. Na ogled je 36 plastik, ki so tematsko razdeljene v ciklus NOB, lovski ciklus in ribniški ciklus; poleg tega posebno pozornost vzbujajo še tri večje stvaritve, ki so jih navdihnila avtorjeva potovanja po Evropi, Afriki in Aziji. Zanimive, izvirne in bogate podobe izražajo samorasel umetniški stil, ko kiparju in rezbarju »dileto ne rezlja in ne rine v les, ampak poje nikoli izpete melodije«. (Foto: Drago Mohar)

Trg Veljka Vlahoviča in oficirski bloki: nadaljevanje neke nemarnosti — stran 6 (foto Tomi Gavrančič)

Prva nedelja v septembru: dan, ko cvetijo posli. (foto: Mohar)

AKTUALNO

Ribniški prometni režim

Prometni režim v Ribnici je gordijski voz, ki ga doslej še nista uspeli razrešiti niti stroka niti oblast. Propadla je varianta, po kateri bi cesta potekala po Šeškovi preko Ljubljanske in gorenjskih njiv do priključka na magistralno cesto pred Gorenjo vasjo. Rekonstrukcija Šeškove je narekovala nujnost, da se za potrebe začasne obvoznice postavijo semafori na križišču pred šolo, da se asfaltira odsek mimo Hrovače in da se dokaj ponesrečeno uredi priključek na magistralno cesto v Mali Hrovači.

Obvoznica, ki naj bi celovito rešila dostop do industrijske cone Riko in ki naj bi v celoti obšla naselje, je sicer naknadno vnešena v dolgoročne plane, vendar je njena usoda še vedno v rokah republiške uprave za ceste, da o problemih pri pridobivanju lokacijske dokumentacije niti ne govorimo. Marca letos je občinska skupščina sprejela program ukrepov za uresničevanje srednjeročnega plana, ki za leto 1990 predvidevajo rekonstrukcijo dela Gorenjske ceste, Šolske in Partizanske ceste do priključka na magistralno cesto v Hrovači. Na tej podlagi je bil izdelan idejni osnutek rekonstrukcije, ki predvideva, da bo ta cesta prevzela vlogo magistralne ceste od dosedanje Šeškove v času do izgradnje obvoznice. Ker se v

— kako zagotoviti prometno varnost otrok in zaščititi šolske objekte pred hrupom;
— kakšne posledice ima rekonstrukcija ceste za lastnike zemljišč in objektov ob predvideni trasi;
— kakšne bi bile posledice za obnovljeno mestno jedro v primeru ohranitve magistralne ceste po Šeškovi ulici;
— kako in kje urediti parkirne površine v primeru delne ali popolne zapore mestnega jedra oz. kako zadržati tranzitne goste na poti k morju ali na vse bolj obiskano kočevsko območje.

Vaša pismena razmišljanja pričakujemo na uredništvu Rešeta.

Kolektiv osnovne šole »Dr. Franceta Prešerna« v Ribnici zavrača rekonstrukcijo sedanje obvoznice po Šolski ulici v magistralno cesto z naslednjimi argumenti:

1. Slabe strani povečanega prometa po Šolski ulici so se pokazale že z zaprtjem ceste po Šeškovi. Pouk je moten v 12 učilnicah, obrnjenih proti cesti, saj med speljavanjem tovarnjakov zaradi hrupa ni mogoče slediti predavanjem.
2. Skoraj 1000 učencev je prisiljenih prečkati križišče tudi po večkrat na dan, saj nekatere šolske aktivnosti potekajo tudi izven šole.
3. Križišče prečka večkrat na dan tudi večji del prebivalstva na poti v službo, v vrtec in zdravstveni dom.
4. Zaradi povečanih koncentracij izpušnih plinov je ogroženo zdravje šolarjev.
5. Promet se bo po novem odseku magistralne ceste odvijal še pet do deset let, vse do izgradnje obvoznice, to pa pomeni celo generacijo šolarjev.
6. Promet naj se preusmeri nazaj na Šeškovo ulico, dokler ne bo zgrajena obvoznica.

Zaključki druge seje Izvršnega sveta z dne 11. septembra 1990:

1. Pri izbiri med samo dvema možnima smerema, to je Šeškova ulica (center mestnega jedra) ter Šolsko in Partizansko ulico, je po temeljiti rekonstrukciji druga primernejša za tovrni promet do izgradnje obvoznice.
2. Pri izdelavi lokacijskega načrta in pozneje pri izdelavi projekta rekonstrukcije bo Izvršni svet sodeloval in angažiral vse potrebne strokovne institucije z namenom, da se rekonstrukcija izvede tako, da bo dosežena maksimalna možna varnost vseh udeležencev v prometu, prvenstveno otrok na poti v šolo in iz nje.
3. Izvršni svet bo ponovno organiziral razgovor z zainteresiranimi institucijami (krajevna skupnost, šola, izvršni svet).
4. Izvršni svet s problemom seznanja Skupščino občine, obenem s predlogom, da o zadevi ponovno razpravlja ter sprejme ustrezne sklepe.

Na osnovi navedenega je bila seznanjena tudi skupščina, zbor krajevnih skupnosti pa je sprejel sledeči sklep:

— daje se soglasje k izdelavi lokacijskega načrta za rekonstrukcijo dela Gorenjske ceste, Šolske ulice in Partizanske ulice do priključka na magistralno cesto v Hrovači

toku postopka ponovno pojavljajo vprašanja o varnosti otrok na Šolski ulici in ker je izvršni svet pred poslance že prišel s pobudo, da se najkritičnejšo točko — križišče v Mali Hrovači — obravnava pred sprejetjem celotnega lokacijskega načrta, smo se na Rešetu odločili, da poleg informiranja spodbudimo del javne razprave. Z njo nimamo namena vnaprej vsiljevati ene same rešitve ali ovirati prizadevanja skupščine in njenih organov za čimprejšnji premik iz mrtve točke.

Menimo le, da so vaše počutje v mestu, prometna varnost vaših otrok in nenazadnje pametno trošenje tudi vaših javnih sredstev pač teme, ki zahtevajo javno pozornost. Vsako vaše mnenje bo tudi dobrodošel napotek strokovnjakom pri izdelavi lokacijskega načrta ter pomoč poslancem pri odločanju o tem prostorsko izvedbenem aktu.

Z rekonstrukcijo Partizanske ceste v magistralno vam v razmislek odpiramo naslednja vprašanja:

— vprašanje racionalnosti rekonstrukcije glede na predvideno graditev obvoznice, s katero naj bi rešili problem dostopa do industrijske cone Riko, ki je nov magistralni odsek ne rešuje;

Iz tečaja o oblikovanju odkupnih cen: če bi se odkupna cena oblikovala tržno, bi se lahko našel spekulat, ki bi bil odkupil od lastnikov vso zemljo po npr. 1 DEM za m² in jo drago prodal skladiu stavbnih zemljišč, kar bi povečalo ceno komunalno opremljenega zemljišča, ki jo plača uporabnik, t.j. mlada družina. Zato vrednost zemljišča določijo po splošno priznanih kriterijih uradni cenilec. Ta cena znaša sedaj okrog 2 DEM za m², ki naj bi bila sprejemljiva tako za sedanje lastnike kot za bodoče graditelje. Ta cena se poveča samo še za ceno stroškov komunalne opreme zemljišča, s tem pa se prepreči vsakršna oblika rente.

Dne 2. 10. 1990 zjutraj me je obiskala skupina treh osmošolcev, članov radio kluba in me zaprosila za sodelovanje v anketi, ki jo je pripravila v obliki intervjuja. Postavili so mi šest ali sedem vprašanj v zvezi s cesto, varnostjo in ostalimi motečimi elementi za šolo zaradi nje. Na vsa vprašanja sem poskušal odgovoriti, kar se da korektno in odgovorno, saj mi ni vseeno, kako je poskrbljeno za varnost otrok na poti v šolo in iz nje, ter kakšni so pogoji za pouk. Lahko povem, da imam tudi sam tri šoloobvezne otroke, ki obiskujejo prvi, drugi in osmi razred OŠ. Gotovo je mednarodni teden prometne varnosti in teden otroka še posebej primeren čas za opozarjanje družbe na zadeve, ki bi jih bilo potrebno ustrezneje urediti. Cesta, speljana mimo šole tako kot je sedaj, gotovo ni dobra rešitev, zato želimo, da se stanje izboljša. Vendar cesta ni igračka, ki si jo otrok zaželi, starši pa mu jo kupijo in zadeva je rešena sorazmerno hitro. Vedeti je treba, da cesta ogromno stane, zanjo pa je treba izdelati še obsežne načrte, ki tudi vzamejo nekaj let časa. Vse to pa pride na vrsto šole nato, ko je vse skupaj opredeljeno v prostorskem planu občine, le-ta pa mora biti usklajen z republiškim planom. Gre torej za zadevo, ki je ni mogoče reševati s protestom šolarjev in zapiranjem ceste. S tem pa nikakor ne mislim nikomur in še najmanj otrokom odrekati pravico do protesta na tak način, saj to jemljem kot eno izmed osnovnih pravic in pridobitev nove demokracije. Niti trenutek ne dvomim, da je cesta moteca za vsako šolo, ki stoji ob njej, pa ne le v Ribnici, ampak v vseh večjih ali manjših krajih po Sloveniji in drugod po svetu. Vem, da ta cesta obstaja, je torej dejstvo, zaradi prometa na njej pa se strinjam, da jo moramo narediti objektivno čim bolj varno in nemoteco.

Marsikaj v preteklosti je zamujene ali narejenega napak, kar pa ne bo mogoče hitro popraviti zgolj z demokracijo, kajti upravičenost do nečesa še ne pomeni nič, če država nima za to denarja.

Cesta, magistralna obvoznica okrog Ribnice cca 7,1 km, je v dolgoročnem planu občine Ribnica, ki je usklajen z republiko do leta 2000. Izdelava projekta je predvidena za leto 1995. Iz tega je povsem jasno, da te obvoznice ne bo še najmanj pet let, verjetno pa še nekaj let več. Ta plan se lahko spremeni le z zakonom, za katerega pa dvomim, da bo glede na stanje cest v republici bistveno spreminjal vrstni red planiranih obvoznic. Mogoče bi z večjim bencinskim dinarjem le pospešil izvedbo.

Z rekonstrukcijo v začetku navedenih del na cestah pa želimo za čas do izgradnje zagotoviti ravno to, čemur je bil protest namenjen. To pa je večja varnost na poti v šolo in iz šole ter maksimalna zaščita pred hrupom in plini, ki jih je mogoče omiliti z obstoječimi tehničnimi zaščitami ter predpisi. Cestišče ob šoli se ne sme širiti bolj kot doslej proti šoli. Da k de-

lom lahko pristopimo, je nujna lokacijska dokumentacija za rekonstrukcijo. Poudarjam, da bo lokacijska dokumentacija obravnavana in z vsemi zainteresiranimi usklajena. Šele takšna bo osnova za izdelavo načrtov, ki pa bodo pred izdajo gradbenega dovoljenja zopet obravnavani in z vsemi zainteresiranimi usklajeni. Torej ni bojzani, da bi odločanje o tem prinesla le peščica ljudi, ampak skupščina po uskladitvi zainteresiranih. Ob naročilu načrtov projektantom bomo skupaj jasno definirali zahteve, ki jih kot rešitve od njih pričakujemo. Naj najbolj osnovne kar navedem:

— dostop do šole iz vseh smeri učencem zagotoviti tako, da jim ne bo potrebno prečkati ceste;
— dostop do šole z avtobusi urediti tako, da učencem tako ob prihodu kot ob odhodu ni treba na cestišče;
— urediti kolesarske steze in pešpoti mimo cestišča in s podvozom;
— in druge, ki jih bodo zainteresirani definirali skupaj ob naročilu projektov.

To je seveda eden izmed možnih načinov reševanja tega problema, lahko pa tudi vse aktivnosti blokiram in smo naslednjih več kot pet let zadovoljni s tem, kar imamo. Druga možnost je spustiti ves promet skozi mestno jedro Ribnice. Trg je, kot vsi veste, renoveran po projektu, ki ni predvidel, da bo tranzit sploh še kdaj šel skozi mesto. To bi za trg pomenilo njegovo hitro uničenje. Na trgu pa bomo v naslednjih letih nadaljevali z revitalizacijo tako, da bo še dalje časovno obdobje večkrat zaradi gradnje zaprt. Poleg vsega pa s spušcanjem prometa skozi mesto ne vidim boljše rešitve za osnovni problem, to je večje varnosti otrok.

Ko vse skupaj dobro razmislim, pretehtam argumente za in proti eni izmed rešitev, pridem do spoznanja, da je potrebno ravno zaradi odprave na protestu izraženih dejstev z deli nadaljevati. Ne morem prevzeti odgovornosti, da stanje za naslednjih toliko let ne spremenimo na bolje. Ne bomo vztrajali pri takih stališčih za vsako ceno, če bo kdorkoli ponudil boljše rešitve, ki bo realno izvedljiva.

Še enkrat poudarjam, da bo skupščina tista, ki bo dala zadnjo besedo in tako tudi prevzela svoj del odgovornosti. S tem prispevom sem hotel prikazati problem širše in v tem vidim protest kot pridobitev demokracije torej kot civilizacijski dosežek. Izživ demokracije s pravico do protesta pa se lahko kaj hitro spremeni v »miting resnice« že pri najmlajših. To pa ni več demokracija, ampak anarhija. Ot protestu sem namreč prebral tudi napis »Cesta igrišče — šola smetišče!« »Hočemo magistralo in avtocesto« »ali ni škoda kredl!« ipd. Posameznik pa so se lotili celo avtomobilov spreji.

Mislim, da je protest v celoti dosegel svoj namen, ki se bo odražal v resnem pristopu in skupnim prizadevanjem za najboljše rešitve.

PREDSEDNIK IS SO
Janez Henigman

Zazidalni načrt Hrastje sprejeti

Zagotavljanje novih zazidalnih površin še vedno aktualno. Hrastje — nova slovenska vas po evropskih kriterijih Poslanci za, kljub zadržkom

Neskladje med željami in možnostmi

Že kar kronično pomanjkanje zazidalnih parcel je bilo s pozidavo Lepovč le deloma omiljeno. Zazidljiva parcela ali po domače »plomba« se sicer še najde, vendar jo lastnik zemljišča večinoma hrani za svoje potrebe, tako da je za zdaj okrog 40 interesentov za gradnjo popolnoma odvisnih od posluha skupščinskih poslancev za njihove potrebe. Zapleti z zazidalnim načrtom Mlake in pomanjkanje volje za reševanje stotin drobnih problemov, ki jih s sabo prinaša izvajanje vsakega zazidalnega načrta, je že prejšnjo oblast spodbudilo k iskanju celovite in dolgoročne rešitve. Tako je nastal zazidalni načrt Hrastje, ki obsega področje med Lepovčami in Laziz okrog 270 zazidalnimi parcelami za individualno gradnjo ter javnimi objekti, kot so trgovina, banka, pošta, gostinski in drugi lokali, dom za ostarele

občane, enota vrtca, avtobusna postaja itd.

Prek Hrastja v Evropo

Avtorica projekta, ki so ga izdelali v cerkniški Arei, je v obrazložitvi poudarila, da bo naselje prilagojeno razgibanemu terenu in s tem ohranilo izgled krajine. Povezovalo bo mestno jedro Ribnice v smeri proti Ljubljani in bo hkrati dovolj blizu in daleč od železnice in bodoče obvoznice. Krožna cesta skozi naselje bo pravo nasprotje dosedanjih »šahovnic« in bo naselju dala videz slovenske vasi. Bodoči naseljenici bodo lahko opravljali tudi manj hrupno obrt, parcele pa naj ne bi bile manjše od 10 arov. Predvidene so tudi rekreacijske in nezazidljive zelene površine, ki naj bi omogočale družabne stike med prebivalci. Projektanti so se skratka potrdili, da je zasnova naselja na ravni evropskih trendov.

Še prej razlastitve

Ribnica bo torej bogatejša za skoraj idilično vas, če... Če bodo poslanci sprejeli tudi odlok o prenehanju lastniške pravice oz. po domače razlastitvi dosedanjih lastnikov. Pričevanje, da ne gre za razlastitev, ampak za odkup po strokovno ugotovljenih cenah, je le težka odtehtalo odklonilen odnos poslancev Demosa od tega, v zgodovini tolikokrat zlorabljenega postopka. Po kratkem poslanskem tečaju o prepleta-

nju tržnih zakonitosti in splošnih interesov pri oblikovanju odkupne cene poslanci ne pristali na neizogibno nost in s sprejemom odloka o zazidnem načrtu prižgali eno izmed zelenih luči na poti do pozidave Hrastje.

Nadaljnji postopki

Na skupščinskih klopeh se bo to kmalu znašel odlok o prenehanju lastniške pravice, na podlagi katerega opravi notranja parcelacija za po mežno stanovanjsko hišo ter infrastrukturo in izpeljevo odškodninski postopnato se sklenejo ustrezne pogodbe z vavajci za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč in se šele po opravljenem komunalnem opremljanju pristik oddaji stavbnih zemljišč upornikom.

Stane Haf

Dilemo, ali naj zaščitni pas med železniško progo in objekti ot njej dodelijo v oskrbo komunal ali pa naj dobijo lastniki objektov ob progi večje parcele in naj za zaščito pred hrupom z zidom al zelenilom poskrbijo sami, je v ribniških razmerah težje rešiti ko na razvitem zahodu. Težko j namreč v naprej zaupati komunali, da bo z zemljiščem boljje upravljala kot domači vrtnikarji.

Skupščinski delegati (poslanci)

Kljub temu, da je od izvolitve poslancev v občinsko skupščino preteklo celo po leni Bistrici že precej vode in da so le-ti na štirih sejah občinske skupščine že kar globoko zagazili v močvirnat teren občinske politike, Rešeto poravnava svoj dolg iz preteklosti, ko jih je predstavljalo še kot kandidate.

V družbenopolitični zbor smo izvolili 17 poslancev:

1. Socialistična zveza Slovenije:
Alojz Marolt

2. ZSMS
Helena Rosa
Ivan Kos
Danica Fegic

3. Slovenska kmečka zveza
Janez Rus
Matija Lesar
Alojz Marn

4. DEMOS — združena opozicija
Franc Mihelič
Franc Mihič
Marijan Hočevnar
Franc Lovšin
Ladislav Andoljšek
Benjamin Henigman
Anton Marolt

5. ZKS-SDP
Franc Lapajne
Janez Mihelič
Janez Debeljak

Poslanci so na prvi seji za svojega predsednika zbora izvolili **Benjamina Henigmana**, za podpredsednika pa **Janeza Rusa**.

Volilna enota 1: Rakitnica, Grčarice, Gračarske Ravne, Blate
1. Milan Zobec

Volilna enota 2: Dolenja vas, Lipovec
1. Alojz Bojc
2. Ana Bartol

Volilna enota 3: Prigorica
1. Bojan Kaplan

Volilna enota 4: Hrovača, Goriča vas, Nemška vas, Otavice
1. Ludvik Mate
2. Marjan Bolha

Volilna enota 5: Sajevec, Bukovica, Dane, Zadolje
1. Miha Gornik

Volilna enota 6: Jurjevica, Kot, Breže
1. Jože Lovšin

Volilna enota 7: Dolenji Lazi, Grič, Breg, Gorenji Lazi
1. Slavko Rus

Volilna enota 8: Žlebič, Sušje
1. Emil Benčina

Volilna enota 9: Ribnica
1. Stanislava Hočevnar-Hitij
2. Ana Henigman
3. Franc Petelin
4. Jože Čampa

Volilna enota 10: Zapotok, Vinice, Sinovica, Preska
1. Anton Tanko

Volilna enota 11: Livpoščica, Nova Štifta, Ravni Dol, Zamostec
1. Pavel Češarek

Volilna enota 12: Sodražica, Jelovec, Gora
1. Ludvik Zajc
2. Anton Košir

Volilna enota 13: Žimarice, Podklaneč, Globel
1. Jože Košmrlj

Volilna enota 14: Retje
1. Janez Anzeljic

Volilna enota 15: Hrib
1. Janez Ravnikar

Volilna enota 16: Šegova vas, Travnik, Srednja vas
1. Janez Bambič

Volilna enota 17: Mali Log
1. Marjan Mohar

Volilna enota 18: Sv. Gregor
1. Franc Marolt

Volilna enota 19: Ortnek, Vel. Poljane
1. Jože Marolt

Vaški in krajevni poslanci so za prva svojega zbora izvolili **Alojza Bojca**, za njegovega namestnika pa **Antona Tanka**.

Svojo strankarsko pripadnost so pred volitvami še najbolj prikrivali kandidati zbora združenega dela. Ob izvolitvi pa se je le pokazalo, da bodo največji vpliv nanj imeli prenovitelji. Po posameznih podjetjih in panogah so največjo podporo volitev dobili:

Volilna enota 1: INLES

1. Branko Košmrlj
2. Jože Andoljšek
3. Ema Urh

Volilna enota 2: ITTP, DONIT, SATURNUS

1. Jože Pahulje

Volilna enota 3: SUKNO, BPT, PLETENINA

1. Tone Bojc

Volilna enota 4: RIKO

1. Pavel Šobar
2. Dragica Abrahamsberg
3. Anton Bartol

Volilna enota 5: KZ, GG, SNEŽNIK

1. Alojz Češarek

Volilna enota 6: EVROTRANS, PTT, ŽGP

1. Janez Gorše

Volilna enota 7: MERCATOR

1. Jože Košmrlj

Volilna enota 8: KOMUNALA, KOVINAR, ELEKTRO, PIONIR

1. Mihič

Volilna enota 9: OSNOVNE ŠOLE, GLASBENA ŠOLA

1. Eva Perušek

Volilna enota 10: ZDRAVSTVENI DOM, LEKARNA

1. Olga Doles

Volilna enota 11: VVO MAJDA ŠILC, CENTER ZA SOCIALNO DELO

1. Andreja Hojč

Volilna enota 12: UPRAVNI ORGANI OBČINE RIBNICA, POSTAJA MILICE, AMD, LOTO, ZAVAROVALNICA, SDK, LJUBLJANSKA BANKA, BEOGRAJSKA BANKA...

1. Borut Troha

Volilna enota 13: KMETIJE

1. Franc Jaklič

2. Jože Rigler

3. Jože Marolt

Volilna enota 14: SAMOSTOJNI POKLICI

1. Aleš Abrahamsberg

2. Alojz Knafelj

Volilna enota 15: JLA

1. Bojan Kolmanič

Zboru predstavnikov gospodarstva predseduje **Alojz Češarek** ob pomoči **Branka Košmrlja**.

Republiški in zvezni poslanec

Na volitvah v zbor občin Skupščine Republike Slovenije je zmagal kandidat Demosa, ki je v drugem krogu volitev dobil največ, kar 63,5% glasov — Franc Lovšin. Kljub očitkom iz opozicije, da njegovega republiškega poslanstva ni čutili v občini, kar je sam argumentirano zavrnil, so njegova prizadevanja znali ceniti republiški poslanci. Izvolili so ga za zveznega poslanca.

Predsednik skupščine (župan)

Za položaj župana sta se pomerila kandidat krščanskih demokratov Ribnice in edini socialistični poslanec. Zmagal je Franc Mihelič, ki pa ga je njegova stranka pozneje zaradi »nestrinjanja z vrednotami stranke, kot jih je opredelila«, izključila. Po njegovem mnenju je stranka s tem ukrepom razrešila njegov velik osebni moralni problem, kako krmariti med pogledi stranke in lastnim sistemom vrednot. Novi župan se je tudi odločil, da funkcijo opravlja polprofesionalno. V dvoboju za podpredsedniško funkcijo s prvo damo ribniških liberalcev je prepričljivo zmagal krščanski demokrat Franc Mihelič, tako da so vse največje skupščinske funkcije tradicionalno ostale v moških rokah.

Izvršni svet (vlada)

Za najvišjo izvršno funkcijo sta se v prvem krogu skupščinskih volitev potegovala dotedanji predsednik IS in Branko Čavka, popolnoma novo ime v občinski politiki. Zmaga novega se je pokazala šele v drugem krogu z minimalno razliko, kar je predstavljalo slabo osnovo za uspešno izbiro ostalih članov občinske vlade. Gospodu Čavki spričo okoliščin, da je po narodnosti Hrvat, da si je zastavil dokaj radikalen program in da ga je z mešanimi občutki sprejemal celo Demos kot predlagatelj (kar se da razbrati tudi s prenosa radia Ribnica s skupščinskega zasedanja), v roku enega meseca ni uspelo sestaviti vlade. Mandatarstvo je prepustil Janezu Henigmanu, ki je kot direktor ZPO prispeval k uravnoteženju političnega vpliva Rika glede na njegov gospodarski pomen za občino. Novi mandat je v kratkem času sestavil vlado iz pretežno novih imen. Vsi njegovi »ministri« so šli gladko skozi skupščinsko sito, tako da smo po daljšem času »brezvladja« sredi poletja le dobili novo vlado v naslednji sestavi:

- 1) **Predsednik IS: Janez Henigman** iz Prigorice 108 a, rojen 29. 12. 1953 v Ljubljani, dipl. ing. org.
- 2) **Podpredsednik IS: Anton Tanko** iz Zapotoka 4 a, roj. 11. 5. 1954, dipl. ing. gr., zadolžen za področje komunale, stanovanjske politike, gradbeništva in urbanizma
- 3) **Podpredsednik IS: Peter Levstek** iz Petrincev 13, roj. 21. 5. 1944, dipl. ing. agr., zadolžen za področje gospodarstva
- 4) **Član IS: Mirko Perušek** iz Jurjevica, roj. 24. 9. 1961, dipl. ing. gozdarstva (študira še na III. stopnji — varstvo okolja), zadolžen za področja varstva okolja, gozdarstva in lesarstva
- 5) **Član IS: Miha Umek** iz Otavice, roj. 13. 10. 1948, ing. strojništva — energetik, zadolžen za področje delovanja KS in energetiko
- 6) **Član IS: Mirko Pirc** iz Ribnice, roj. 3. 3. 1946, dipl. ing. agr., zadolžen za področje kmetijstva
- 7) **Član IS: Marko Perovšek** iz Ribnice, Prijatelj trg, roj. 12. 3. 1960, dipl. ing. str., zadolžen za področje industrije (velika podjetja) in raziskovalne dejavnosti
- 8) **Član IS: Pavel Hočevnar** iz Rakitnice, tajnik OZ, roj. 22. 6. 1958, višji upravni delavec, zadolžen za področja drobnega gospodarstva, obrti, trgovine in terciarnih dejavnosti
- 9) **Član IS: Janez Mihelič**, prof. pedagogike, zadolžen za področja družbenih dejavnosti (šolstvo, zdravstvo, kultura, teles. kultura)

Predstojniki upravnih organov (sekretarji in načelniki)

Predstojniki upravnih organov (sekretarji in načelniki) Predsednik izvršnega sveta je z obrazložitvijo, da je strogo upošteval načelo strokovnosti in da so vsi drugi kandidati zaradi negotovosti ponujena mesta odklonili, imenoval vse dosedanje funkcionarje oddelkov za naslednje mandatno obdobje: za sekretarja Sekretariata za družbeno planiranje, gospodarstvo in proračun: Peter Levstek, dipl. ing. agr.

za načelnika Oddelka za družbene dejavnosti in občo upravo: Janez Mihelič, profesor pedagogike

VOLITVE IN

za načelnika Oddelka za notranje zadeve: Stane Kromar, višji upravni delavec

za načelnika Oddelka za ljudsko obrambo: Dušan Oven, ek. tehnik

za direktorja Uprave za družbene prihodke: Jože Oven, višji upravni delavec

Sekretar skupščine in IS (sekretarka)

Pravilo o tradicionalni moški zasedbi občinskih funkcij potrjuje izjema. Dokaz

SKLEP

o imenovanju sekretarja Skupščine občine Ribnica

Za sekretarja Skupščine občine Ribnica je imenovana Dragica Abrahamsberg, dipl. pravnik

Kljub lepim namenom, pa ima občina formalno še vedno sekretarja in ne sekretarke.

Pooblaščenci za sklepanje zakonskih zvez

Skupščinski poslanci so za dajanje civilnega »žegna« mladoporočencem pooblastili:

Franca Miheliča
Franca Mihiča
Alojza Marolta
Janeza Novaka

Družbeni pravobranilec samoupravljanja

Do konca letošnjega leta bo v občinah Ribnica in Kočevje dela in naloge družbenega pravobranilca samoupravljanja opravljal bivši župan Franc Lapajne, dipl. oec.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve

Skupščina pri svojem delovanju potrebuje stalna telesa, ki naj bi obravnavala pobude državljanov, jih usklajevala in jih skušala upoštevati pri pripravi odlokov in drugih skupščinskih aktov. Prav tako pripravlja in daje zborom skupščine predloge za izvolitev, imenovanje in razrešitev funkcionarjev skupščine, predstavnikov upravnih organov, predstavnikov občine v organih upravljanja posebnih družbenih podjetij, obravnava predloge za dodelitev državnih odlikovanj itd. Kljub temu, da nima vloge klasične »kadrovske« komisije, ki bi ugotavljala »moralno-politične« kvalitete kandidatov za direktorje, so poslanci budno pazili na njeno pluralno sestavo:

Franca Mihelič — predsednik
Janez Mihelič
Dragica Abrahamsberg
Janez Debeljak
Benjamin Henigman
Marijan Hočevnar
Janez Rus
Helena Rosa
Janko Debeljak

Svet za SLO in DS

Poslanci so bili posebno previdni pri sestavljanju tega delovnega telesa, ki deluje po odločbah zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozastiti, v bistvu pa bdi nad plani in porabo sredstev za to področje pristojnih organov, teritorialno obrambo in civilno zaščito, sprejema pa tudi varnostno obrambno oceno stanja v občini. Pri imenovanju članov sveta je prišlo do neskladja med predlogom predsedstva in predlogom dela skupščinskih poslancev, ki so se zavzemali za bolj civilno sestavo sveta. Skozi skupščino je šel predlog predsedstva, tako da je svet oblikovan v naslednji sestavi:

Druga delovna telesa

Odlok o delovnih telesih Skupščine občine Ribnica predvideva ustanovitev še naslednjih delovnih teles: — svet za preventivo in varstvo v cestnem prometu — komisijo za ustavna in statutarne pravna vprašanja, javno upravo ter lokalno samoupravo — komisijo za vloge in pritožbe — komisijo za varstvo okolja, naravne in kulturne dediščine — komisijo za denacionalizacijo

— gospodarsko komisijo

Skupščina ima pred sabo še zajetno delo, saj bo morala v svoje strokovno delo pritegniti še več kot 50 državljanov, predvsem takih, ki imajo voljo, da s svojim znanjem prispevajo h kvalitetnejšemu upravljanju javnih zadev. Nič zato, če bo medtem po Bistrici preteklo še nekaj vode. Da bi bila le čistejša.

pripravil S. H.

IMENOVANJA

Precej časa je že poteklo od aprilskih volitev. Predvolilna zagnanost se je umirila, problemi, s katerimi se je spoprijela novo izvoljena oblast, pa so še tukaj. Kako jih rešujejo in na kakšne težave naletijo pri tem, smo povprašali Franceta Miheliča — župana in Janeza Henigmana — predsednika izvršnega sveta.

France Mihelič:

Več kot sto dni vašega županovanja je že za vami. Kakšni so vtisi, katere so praznopravne naloge in področja dela župana?

Naloge in področja dela so deloma predpisani v normativnih aktih občine. Kratak povzetek teh nalog je sledeč:

— predstavljanje skupščine občine

— priprave in vodenje ali sodelovanje na raznih sejah (tekoče operativne naloge),

— spremljanje izvajanja sklepov skupščine in komisij, ki jih vodim (nadzor)

— vodenje obrambnih priprav občine (operativno delo in nadzor)

Za normalne razmere tak kratak opis kar zadošča, moramo pa ga pravilno razumeti. Za primer navajam pojem priprava na sejo. Priprava na sejo pomeni seznaniti se z problematiko, seznaniti se z morebitnimi različnimi pogledi in ocenami posledic možnih odločitev, pridobiti še dodatne informacije, se odločiti za oblikovanje predloga in ga zagovarjati. Večkrat to zahteva mnogo truda in časa.

Sedanje razmere v pogledu celotnega skupščinskega delovanja še niso normalne, mešajo se elementi stare normativne ureditve in novi pogledi, ki pa še niso normativno urejeni. Zato smo v fazi oblikovanja začasnih praktičnih rešitev, ki naj dajo izkušnje za novo normativno ureditev.

Drugi del nalog župana pa ni izrecno zapisan v splošnih aktih, vendar ga je potrebno razumeti in sprejeti. To je predvsem vprašanje zaupanja med občanom in občino. Zaposleni v občinski upravi morajo biti neke vrste strokovni servis za reševanje potreb občanov, in če občani smatrajo, da so v tem prizadejeni, se lahko pritožijo županu, ki na nek način predstavlja oblast v občini. Zato imam ob sredah od 13. ure dalje rezerviran dan za občane, vendar ne rešljivih zadev tudi župan ne more rešiti.

Na aprilskih volitve ste šli kot nosilec liste krščanskih demokratov. Tako v okviru republike Slovenije kot tudi v naši občini je ta stranka dosegla vidne volilne rezultate. Vaš komentar na to.

Pomladanske volitve ne kažejo pravega razmerja vplivov političnih strank. Kajti razmere so bile specifične. Novi stranki, ki ste se razvili iz prejšnjih političnih organizacij (ZK, Socialistična zveza) sta bili obremenjeni s hipoteko preteklosti, druge stranke pa so komaj dobro zaživele. Razumljivo, da se nove stranke niso mogle zadosti pripraviti kadrovske, organizacijske in programske. To niti ni izrazito motilo, imele so prednost, da jih prej ni bilo in so bile s preteklostjo neobremenjene.

Krščanskodemokratska stranka bo tudi vnaprej pomembna politična stranka, če le ne bo vodstvo

stranke napravilo kake grobe napake. Ta stranka temelji na krščanskih vrednotah, te pa niso v nasprotju z nobenim ideološkim sistemom niti s programi drugih strank. Čeprav krščanskodemokratska stranka organizacijsko ni povezana s katoliško cerkvijo, obstaja pa duhovna povezanost vrednot stranke in cerkve. Ker je delež vsaj intimno-verujočega prebivalstva velik, ima krščanskodemokratska stranka v razmerju do drugih strank rahlo prednost.

Vračanje imovine po vojni razlaščenim lastnikom je sedaj zelo aktualna tema. Kako ste se v ribniški občini lotili tega problema?

Tako kot drugod v Sloveniji je tudi pri nas vračanje premoženja, zaplenjenega po vojni, zelo aktualna in obenem zelo občutljiva tema.

Postopek se je začel po celi republiki enako, in sicer z zbiranjem prijav prejšnjih lastnikov. Pri nas je vložena trenutno 101 prijava. Sedaj poteka razvrščanje prijav glede na pravni temelj prehoda v družbeno lastnino, se pravi, glede na zakon, na podlagi katerega je določena nepremičnina prenesena.

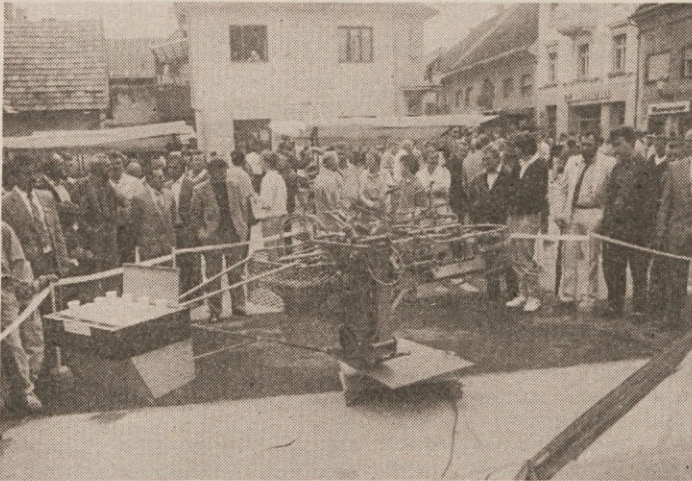
Moram reči, da je to zelo zamudno delo, ker je velika večina vlog nepopolnih, pa tudi s tistimi, ki jih je možno kvalificirati, je še precej dela. Ko bo to delo opravljeno, bomo skušali vrniti tiste nepremičnine, ki jih bo možno po pozitivno pravni zakonodaji obravnavati. Tudi tu pa za žal predvidevamo, da ne bomo imeli pri vseh potrebne dokumentacije za obravnavo. Potrebno je imeti namreč celotne spise o zaplembi oz. nacionalizaciji.

Tako predvidevamo, da bo velika večina zadev morala počakati na zakon, ki bo uredil tako razmerja kot tudi postopke za vračanje takih nepremičnin. Vsekakor se hočemo izogniti eventualnim novim krivicam, ki bi se v takih postopkih lahko zgodile. Zavedamo se velikih pričakovanj prejšnjih lastnikov in tudi njihove nestrpnosti, vendar prosimo, naj bodo potrpežljivi, saj bodo po sprejemu pozitivno pravne zakonodaje na tem področju tudi njihovi zahtevki obravnavani in v okviru možnosti tudi rešeni.

Pospeševanje privatnega sektorja je ena izmed nalog v programu DEMOS-a. Konkurenca privatnega sektorja družbenemu gospodarstvu ima veliko pozitivnih strani, lahko pa predstavlja tudi probleme. Zanima me, kako kot inlesov delavec gledate na privatno primarno predelavo lesa glede na to, da so kapacitete inlesovih žag velike, sečnja v gozdovih pa omejena.

Čeprav sem INLES-ov delavec, ne morem in ne smem zahtevati monopola razreza na INLES-u. Nekdanji koncept oblikovanja gozdnih gospodarstev, ki naj predstavljajo surovinsko osnovo za obmožno lesno industrijo, je dokončno ukinjen in tako INLES ne more zahtevati privilegijev zaradi zgrajenih kapacitet primerne predelave lesa.

Kljub temu pa menim, da ima INLES prednost pred privatnimi žagami. INLES je velik, proizvodni program omogoča izkoristek velik del napadle hlodovine, ima konstantno porabo, je torej stalen kupec in le navidezno neracionalen. Vprašanje racionalnega dela INLES-ovih in privatnih žag je zaenkrat še zamegljeno. Ko bo lastnik gozda dobil enako ceno za prodane hlode ali deske (če računamo stroške razreza) in bodo vsi žagarji dolžni enako upoštevati veljavne dajatve za plačilo gozdne reprodukcije in prometne davke, se bo šele poka-

zala dejanska slika uspešnosti žagarskega poslovanja. Prepričan sem, da INLES-ov koncept namenske predelave lesa omogoča večji izkoristek napadle hlodovine, da nima pretiranih režijskih stroškov in da bo lahko ponudil najboljše pogoje odkupa, s tem pa izkoristil svoje kapacitete predelave lesa. Privatne žage se bodo specializirale na določen segment predelave in bomo prišli do normalnega sožitja velikega in manjših podjetij.

Katero področje oz. problematiko je tista, ki vam povzroča največ »sivih las«?

Za sive lase je dovolj problematike, izpostavil bi le sledeča področja:

a) Politična situacija v Jugoslaviji oziroma v Sloveniji, katere posledice bomo lahko čutili tudi v naši občini.

b) Kaj moramo v občini narediti za večjo gospodarsko aktivnost in razvojne premike

c) Modernizacija magistralnih cest in izgradnja nove obvoznice mimo Ribnice

d) Optimalna rešitev romskega vprašanja v Ribnici

Politična situacija v Jugoslaviji daje dovolj vzrokov za zaskrbljenost. Čeprav menim, da bo le prevladal razum, se ta situacija že odraža na gospodarskem področju in obnašanju občanov ter lahko vpliva tudi na razmere gospodarjenja v naši občini. Morebitna zaostritev pripelje lahko do situacije, ko bi bila nujna hitra preusmeritev v izvoz in prestrukturiranje, kar bi vsaj na začetku predstavljalo težke probleme.

V vsakem primeru pa bo prišlo do določenega prestrukturiranja gospodarstva tudi z uveljavitvijo lastninjenja podjetij. Slej ko prej lahko pričakujemo težave pri novih zaposlitvah, morda tudi zmanjševanje obstoječega števila zaposlenih. Pravica do dela je ena osnovnih človekovih pravic, zato je naša dolžnost, da ustvarjamo pogoje za večjo gospodarsko aktivnost, kolikor je v naši moči.

Eden od pogojev gospodarske aktivnosti je tudi urejena infrastruktura, med drugim tudi ceste. Problematika je opisana v drugih prispevkih tega časopisa.

Romsko vprašanje zajema številčno majhen delež prebivalstva v občini Ribnica, je pa tako specifičen problem, da se rešuje že 40 let.

Janez Henigman:

Po znanih zapletih glede predsednika in sestave Izvršnega sveta ste vsaj na videz neprispevali prišli v politiko. Ste nastopili kot »skriti adut« ali kot »izhod v sili«?

Stvar posameznika je, kako gleda na te zaplete in jih seveda z vso pravico tudi po svoje komentira. Prve svobodne večstranske demokratske volitve po vojni so veliko prej utečenih zadev pač spremenile, kar je za politični pluralizem po mojem povsem normalno. Gotovo so te spremembe pripeljale v politiko in iz nje bolj ali manj ne-

pričakovano za posameznika veliko ljudi. Ko me je skupina poslancev obvestila, da me namerava predlagati za mandatarja IS, če seveda sprejem, sem bil resnično presenečen. Prosil sem, da mi dajo teden dni časa za razmislek, preden sem pristal. Odločitev ni bila lahka, vendar sem izizz sprejel z vso resnostjo, a hkrati tudi realnostjo. Potem ko mi je skupščina izglasovala mandat, sem pristopil k delu sestave novega IS. Postavil sem svoj koncept 9-članskega IS, ki je bil še v množnih okvirih veljavne zakonodaje, in izbral ljudi. Predlog je skupščina sprejela z nekaj nad 60% večino, kar je za večstrankarsko skupščino povsem normalno, in prepričan sem, da v večstrankarski sestavi skupščin ne bo več sprejemanja sklepov s 100% večino.

Lahko torej rečem, da večjih zapletov pri sestavi IS nisem imel, za zaplete pred mano pa naj odgovorijo tisti, ki jih poznajo. Od vsega začetka sem zadevo sprejel kot projekt, ki ga bom speljal na osnovi spoznanj, do katerih se bom pri delu dokopal, ga takega uveljavil ali pa se zahvalil za zaupano mandatarstvo.

Izvršni svet je sestavljen iz predstavnikov različnih strank. Kakšna je vloga predsednika v takšnem izvršnem svetu?

Izvršni svet je sestavljen iz ljudi, ki strokovno pokrivajo vsa področja iz njegove pristojnosti. Osnovni kriterij pri izbiri članov je bila strokovnost, njihovo dosedanje delo in seveda volja, da želijo sodelovati. Takšen nadstrankarski odnos sem postavil kot pogoj ob izbiri in imenovanju. Po dveh sejah lahko rečem, da bomo izhajali od reševanja problemov, in sicer na strokovnih osnovah za dobrobit občanov. Boj za prestiž katerekoli izmed strank je mesto v skupščini in ne v IS.

Veliko se govori o razbremenitvi gospodarstva. V tej problematiki pristojnosti občine niso majhne. Kako bo v bodoče glede prispevnih stopenj? Se obetajo kakšne spremembe?

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sta 22. 6. 1990 sprejela odlok o zmanjšanju prispevnih stopenj za leto 1990. Te stopnje so bile zmanjšane v skladu z opredelitvami republike za 15%. Po odloku velja to zmanjšanje prispevkov za 15% od 1. 8. 1990 dalje. Tako sprejete veljavne stopnje zagotavljajo minimum delovanja družbenih dejavnosti. Na področju izgradnje infrastrukture pa te stopnje zagotavljajo izvajanje v skupščini sprejetih programov. Vsako nadaljnje zmanjševanje torej pomeni novo odločitev v skupščini, kaj bo iz programa črtano. V prvi polovici novembra bo republiška vlada dala izhodišča za izdelavo proračunov za leto 1991. Od teh izhodišč bo odvisno, kakšni bodo prispevki oziroma davki v prihodnjem letu. Ravno tako se pripravlja nova zakonodaja za področja družbenih dejavnosti, ki naj bi po predvidevanju začela veljati s 1. 1. 1991. Od zagotovljenih pravic občanov v teh zakonih pa bo določena tudi stopnja.

V predvolilnem boju je bila beseda ekologija rdeča nit skoraj v vseh programih strank. Zdaj je čas za realizacijo. Zanima me, če ima občina Ribnica pripravljene konkretne programe na tem področju (pitna voda, vodotoki, smetišče, industrijski odpadki)?

Varstvo okolja je gotovo področje, ki mora danes strokovno spremljati sleherni poseg v prostor. Koristniki prostora bodo pač morali spoznati, da vsak s svojo dejavnostjo in interesi v prostoru deluje tako, da bistveno ne moti tudi drugih dejavnosti. Je pač tako, da na istem prostoru različni upravljalci ščitijo vsak svoj interes (npr. kmet, lovec, gozdar, ribič, gobar, itd.). Medse-

bojni konsenz za zmernost pri izkoriščanju prostora, da se ohrani zdravo naravno ravnotežje, bo pač potreben.

Pitna voda: Za kvalitetno vodo v naših stanovanjih bo poskrbljeno v letu 1991. Takrat bo namreč do Ribnice stekla po ceveh kvalitetna voda iz globokih vrtin na področju Izbera v Sodražici. To je zaenkrat še edini bazen kvalitetne pitne vode v celi dolini, kar pomeni, da ga bo potrebno dolgoročno strokovno zavarovati. Ravno tako bo treba preveriti, kako se izvaja odlok o zaščiti izvirov pitne vode na drugih zajemih v občini.

Vodotoki: Tu posebnih problemov, kaj bolj konkretno opredeljenih, kot je v dolgoročnem planu, ni. Gotovo bo velik prispevek zaboljševanje stanja izgradnja kanalizacij in čistilnih naprav v naseljih. Poleg centralne čistilne naprave v Ribnici v drugih naseljih nismo dalj od izdelave načrtov, pa še to ne povsod.

Smetišče: Po izvedeni strokovni študiji pred nekaj leti je jasno, da na področju občine nimamo ustreznega kraja za ureditev smetišča. Študija je namreč pokazala, da geološke sestave tal, ki bi bila primerna za smetišče, občina ne premore. Skupaj s Kočevjem smo se dogovarjali za skupno lokacijo. Prve priprave za izdelavo načrtov so že stekle. Upam, da bodo priprave potekale brez večjih zapletov do realizacije. Že danes pa lahko povem, da nas bodo smeti v bodoče še drago stale, če se jih bomo hoteli rešiti na varen način.

Industrijski odpadki: Na tem področju so stvari še najtežje obvladljive. Vsem, ki se kakorkoli v podjetjih ukvarjate s tem problemom, je znano, da je to republiški problem, ki traja že kakih pet let. Tu gre za tako imenovane posebne nevarne odpadke, ki jih v podjetjih shranjujejo v sodih ali betonskih jamah. Lahko rečem, da tu ne moremo sami napraviti ničesar. Na prvem posvetu pri gospodu predsedniku Peterletu je bilo obljubljeno, da bo kmalu določena lokacija za te vrste odpadkov za vso Slovenijo.

Tudi o preoblikovanju kmetijske politike in Kmetijske zadruge Ribnica je bilo veliko napisanega in obljubljenega. Se je življenje kmetov kaj spremenilo in v kratkem lahko obljubite spremembe?

Obljubiti spremembe na hitro za področje, ki ga z vidika zakonodaje pokriva republika in federacija, bi bilo z moje strani neresno in neodgovorno dejanje. Z vidika občine lahko rečem le to, da ob zmanjšanju prispevkov gospodarstvu v občini za 15% s 1. 8. 1990 dotacij za kmetijstvo nismo zmanjševali. Se kako se zavedamo težkega položaja kmetov, zato v okviru občine ohranjamo vse doslej uveljavljene dotacije in subvencije kmetu. Bistvene

udarce pa kmetu, vsaj po mojem globokem prepričanju, daje, vsaj v zadnjem času, zvezna vlada. Cene kmetijskih proizvodov so v zvezni pristojnosti, ta pa jih znižuje z intervencijskimi uvozi. Prepričan sem, da bo republika prisiljena zaščititi našega kmeta mimo ukrepov zvezne vlade. O preoblikovanju kmetije je bilo v predvolilnem boju veliko govora, ki pa se je po volitvah poleg. Družinska kmetija je bil priljubljen izraz, pa se vprašam, kaj si ljudje predstavljajo pod to besedo.

Družinski kmetij danes v Ribniški dolini ni, to lahko jasno povem. Takšne kmetije je šele možno formirati tam, kjer so že danes zemelji (Npr. Slemen in nekaj v predelih doline). Formiranje družinskih kmetij je dolgotrajen proces (po moje dve generaciji), saj jih ni mogoče kar določiti. To je kmetija, ki zagotavlja delo, doseganje primernega dohodka in seveda preživljanje kmečke družine. Taka kmetija mora imeti tako kmetijske kot gozdne površine. Taka kmetija bi morala imeti minimalno 20 krav molznic, seveda z vsem podmladkom. Kmetij, ki bi imele danes v Ribnici take kapacitete, pa ni ali so zelo redke. Smatram, da bi procese dolgoročnega nastajanja družinskih kmetij morali podpreti z ekonomskimi ukrepi. Ob opredelitvi, kakšna je za ribniške razmere najprimernejša družinska kmetija (delež živinoreje, gozda, poljedelstva in drugo), bi morali sodelovati strokovnjaki.

Seveda pa pri kmetijstvu ne smemo mimo polkmetov. Odnos do polkmetov v Ribnici bo po mojem prepričanju moral ostati tolerant tudi v bodoče. Je pač tako, da povprečna kmetija v Ribnici še zdaleč ne zadošča za preživljanje kot edini vir, kar je priznala že Marija Terezija. Teh polkmetov je po številu v Ribnici daleč največ. Opuščanje teh polkmetov v večji meri bi po mojem vplivalo zelo motede tudi na izgled pokrajine.

Žal lahko na koncu ugotovim, da je kmet že od nekdaj, če gledamo v zgodovino, nosil največje breme ob družbenih spremembah, pa tudi sedaj ni drugače.

Vila na Ugarju je prazna. Kakšna bo njena namembnost v bodoče?

Vila na Ugarju je zaenkrat še zmeraj v upravljanju RSNZ. Kaj bodo napravili z njo, mi v tem trenutku ni znano. Predvidevam, da gre za objekt s pripadajočim okoliškim zemljiščem, ki je pod moratorijem. To pa seveda pomeni, da se lahko pojavi zahtevek bivšega lastnika ali njegovih naslednikov za vračilo. Vsekakor so to le moji pogledi na to, lahko je resnica drugačna. Vaše vprašanje pa me je vzpodbudilo, da bom ob prvi priloiki navezal stik z upravitelcem in se seznanil s tem.

NAŠE STRANKE

DEMOS — Krščanski demokrati in Demokratična zveza. Prvi koraki v pluralno demokratično prihodnost

Mesec pred volitvami...

Slovenija se pripravlja na prve poveljne demokratične volitve. Tudi v Ribnici občanom javna občila najavljajo volitve, na katerih naj bi po petdesetih letih, kljub razlikam v pogledih na življenje, začeli živeti v politični enakopravnosti. Koga bomo volili? Kje je alternativa?

Slovenska Kmečka zveza Ribnica »baje« že obstaja. Iz občutka, da je tudi v Ribnici mogoča alternativa dosedanje oblasti in da ne bi ostali izjema, se porajajo iniciativni odbori. Ustanove so Slovenski krščanski demokrati in Slovenska demokratična zveza. Roki za volitve se bližajo! Pridobivajo se novi člani. Mnogi prestrašeni in zarti, a pripravljeni nekako začeti, pristajajo. Pogum raste! Kdo in kam bo kandidiral?! Kakšen pa je pravzaprav postopek kandidiranja? Posvetovanja, telefoni, tipkanje, popoldansko delo do nočnih ur... Ustanovni zbor SKD je uspel, ljudje so prišli. Nekateri prvič vidijo predsednika SDK Lojzeta Peterleta in prično verjeti, da se bližajo novi časi. Drugie imajo predvolilne shode! Dajmo že mi! Dvorana ni nabita, a je polna. Spregovore Spomenka Hribar, Janez Janša iz SDZ in Pavle Bratina SKD. Ljudje ploskajo in spontano spregovore! Članstvo poraste.

Volitve

Zadnje priprave DEMOS skliče svojo volilno konferenco, na kateri člani s tajnim glasovanjem potrdijo svoje kandidate za volitve.

Slovenska kmečka zveza Ribnica se odloči za samostojno nastopanje na volitvah!

Bodo ljudje zaupali volitvam? Dajmo jim oporo! V številne volilne odbore DEMOS prijavi 40 članov ali simpatizerjev.

Prvi krog volitev. Predsednik republike še ni izvoljen. Ribniški DEMOS-ovi trije kandidati za republiško skupščino so visoko, a niso izvoljeni.

Drugi krog volitev. Zopet sestanki, instrukcije, letaki, plakati... Dopustni so tudi volilni zaupniki, ki imajo neobičajno nalogo: lahko kontrolirajo potek volitev! DEMOS prijavi 10 zaupnikov za vsa volišča občine. Zaupniki opravijo svojo nalogo zelo korektno in v splošno zadovoljstvo. Na dan volitev organizira DEMOS dežurni volilni štab, kjer so prisotni predstavniki vseh treh ribniških opozicijskih strank. Prve neuradne novice: Demos bo imel solidno število poslancev v občinski skupščini.

Rezultati: V republiško skupščino je v drugem krogu izvoljen g. Franc Lovšin, Demosov kandidat. V občinski skupščini, ki ima 64 sedežev, ima SKD 26,5% in SDZ 1,5%, oziroma DEMOS združena koalicija 28% sedežev. Ostale sedeže imajo preostale stranke, veliko poslancev pa je »neopredeljenih« ali pa so nekateri samo simpatizerji DEMOS-a. DEMOS — združena koalicija SKD in SDZ ima izmed svojih članov torej poslance v družbenopolitičnem zboru in zboru krajevnih skupnosti, v zboru združenega dela pa nima svojih poslancev.

In koliko so stale volitve ribniške DEMOS-ove stranke? Stroški, za katere so bili izstavljeni računi, so znašali cca 11.000 din, dotacija občine je bila 7.000 din. Seveda so bili stroški volitve za Demos Ribnica nekajkrat večji, če bi jim pristeli delo, kilometrine, telefone in druge stroške številnih prizadevnih članov.

Prve skupščine...

Nekateri kar ne morejo dojeti, da je skupščina pluralna. Novi ljudje, novi prijemi. Prisotna je nervoza, obremenitve preteklosti, neučakanost... Vendar skupščina »shodi«. Volijo se funkcionarji skupščine, ki so predsedniki in podpredsedniki skupščine oz. zborov skupščine, in tajnik skupščine. Skupaj torej 9 funkcionarjev. Od izvoljenih funkcionarjev je 22% članov SKD oz. DEMOS-a združene koalicije. DEMOS poskuša ponuditi skupščini — občini novo vladlo. Za mandatarja pridobi g. B. Čavko, ki tudi dobi mandat čeravno tesno. Sledijo številna posvetovanja in razgovori z možnimi novimi kandidati za občinsko vladlo. Prisotna je velika zadržanost in občasno tudi nasprotovanje. Odstopi DEMOS oz. njegov mandatar, žal med strokovno usposobljenimi Ribničani ni uspel pridobiti potrebnih štiri ali petih kandidatov za novo vladlo. Najpogostejši odgovor evidentiranih kandidatov je bil: »Potrebne bi bile spremembe, a situacija v Ribnici še ni 'zrela', ne čutim dovolj podpore!«...

V nadaljevanju dela skupščine je podaljšal mandat obstoječemu izvršnemu svetu in nato izvoljen »novi ribniški« izvršni svet.

Življenje gre naprej. DEMOS poskuša kandidirati svoje člane ali simpatizerje tudi v preostala delovna telesa skupščine, da bi bila le-ta čimbolj pluralna in civilna. Vedno to ne uspe, a zastopanost je kljub vsemu opazna. Delo s kadrovanjem za delovna telesa — komisije skupščine — se nadaljuje. Zanimanje za ta delovna telesa je veliko in upati je, da bo tudi odziv za delo v teh telesih primeren.

Takšni so torej bili in so prvi koraki DEMOS-a Ribnica v pluralno demokratično prihodnost. Razmere, v katerih gradimo temelje za prihodnost, pa terjajo angažiranje številnih poklicanih, saj opazovanje dogodkov še ni ustvarjanje novih poti.

DEMOS Ribnica
občinski odbor

Nastop ameriške glasbene duhovne skupine pri Novi Štifi

Krščanski demokrati Ribnice so 20. 7. 1990 organizirali nastop ameriške ekumenske glasbene skupine »CELEBRANT SINGERS« v cerkvi pri Novi Štifi.

Vokalnoinstrumentalna skupina »Celebrant Singers« je ekumenska skupina, ki nastopa po celem svetu z namenom, da ljudem s pesmijo in besedo pričue o upanju, svojem odnosu do vere, življenja, dela in družbe. V skupini so v glavnem mladi ljudje različnih poklicev, narodnosti in državljanstva, ki so se prostovoljno in brezplačno za določen čas odločili opravljati vzpodbudno poslanstvo med ljudmi; zadnje čase zlasti v Evropi.

Njihova glasba, podobna sodobni črnski duhovni pesmi, predvsem pa njihov stil podajanja in pričevanja, je več

ali manj presenetil vse obiskovalce tega koncerta. Navajen »filmske« potrošniške Amerike se je marsikateri obiskovalec vprašal, ali je to mogoče? Vendar, tudi to je Amerika!

Koncert, na katerem je sodelovala tudi ribniška kulturna skupnost, pa v celoti ne bi uspel, če ne bi pri njegovi izvedbi sodelovali g. pater Vili — upravitelj samostana, skrbnica za pogostitev g. Lojzka Merhar iz Sajeveca in profesorica angleščine Zvonka Silc s svojimi gostitelji ter drugi požrtvovalni občani. Ameriški mladi gostje so bili zadovoljni predvsem zato, ker so jih gostile družine, katerih mladi člani so se ali se še učijo angleščine. Tako so mladi imeli priložnost preizkusiti svoje znanje in družabnost kar doma. Gostje so dajali vtis, da je mladim to uspelo.

Občinski odbor SKD Ribnica

Srečanje za demokracijo pri Novi Štifi
Zgodovinski dogodek Ribnice
zadnjih petdeset let

V nedeljo, 27. maja 1990, je občinski SKD Ribnice pripravil prijateljsko srečanje za vse, ki so in bodo pripravljeni graditi mostove in demokratično prihodnost občine in družbe.

Na srečanje so bili povabljeni vsi člani in simpatizerji DEMOS-a Ribnice, občani Ribnice in gostje iz sosednjih občin in republike. Na lep pomladanski popoldan se je pri že bujno ozeleneli Novi Štifi zbralo 500 ljudi, ki so z izrednim zanimanjem poslušali program srečanja. Ta je bil sestavljen iz verskega obreda in kulturnopolitičnega dela.

Verski obred je vodil upokojeni dekan g. A. Dobrovoljc, pridigal je salezijanec in novinar DRUŽINE g. prof. J. Zadravec, peli so združeni cerkveni zbori iz Ribnice in Sodražice in gostje iz Ljubljane.

V kulturnopolitičnem programu, ki ga je simpatično povezoval g. J. Lampe, so s svojimi nagovori sodelovali novo izvoljeni predstavniki oblasti občine in republike. Uvodni nagovor je imel g. dipl. ing. F. Mihič podpredsednik SO Ribnica in predsednik odbora SKD Ribnica ter podpredsednik DEMOS-a Ribnica. Po uvodnem pozdravu gostov in vseh udeležencev je g. Mihič nadaljeval:

»Veseli me, da lahko tukaj v zavetju naše Nove Štife pričnemo znova graditi mozaik prihodnosti nas Ribničanov, vseh Slovencev in prebivalcev Slovenije.

Veseli me, da je bilo tudi nam dano spoznanje, da smo poklicani h graditvi mostov med ljudmi, narodi; tudi med različno mislečimi. Imejmo pred očmi, da so za graditev mostov potrebni graditelji na obeh straneh. Imejmo pred očmi, da brez mostov med ljudmi narodi nimajo prave prihodnosti.

Vase zaprt posameznik ali narod ne more postati uspešen in ponosen graditelj razvoja družine, občine, naroda in družine narodov, to je novega človeštva. Graditev pa zahteva od graditeljev pripravljenost za sodelovanje, za vlaganje in odpovedovanje ob istočasno prisotnem veselju za vsakega graditelja in njegove potomce. Ob tem seveda ne mislimo pozabiti, da graditev tudi novih časov oziroma življenja zahteva, da to graditev vodijo pošten, predani in z zkladnico znanja odprti ljudje, ki imajo pravi odnos do soljudi, narave in vsega stvarstva.

Tudi Ribničani in Slovenci ne smemo zatiskati oči pred dogodki v naši bližnji okolici in svetu, in to na varljivem občutku trenutnega še zadovoljivega materialnega blagostanja, ki temelji na sve tanjši in spolzki ledeni površini, ki se vse hitreje tali.

Številni narodi sveta, zlasti nam najbližji iz Vzhodne Evrope, so že vstopili ali vstopajo na vlak, ki pelje v novo demokratično prihodnost, prihodnost novih odnosov in spoznanj.

Osvetljeni del človeštva, ki zna opazovati, se uči na napakah in zgodovini, vse glasneje opozarja, da človeštvo bolj kot polpretekla hladna vojna, nasprotja vojaških blokov in ideološka nasprotja grozi nevarnost ekološkega kolapsa, ki izhaja iz našega neustreznega odnosa do soljudi, narave oziroma stvarstva.

Sprejeti bomo morali takšno opozorilo in ugotovitve svetovnih voditeljev, kot jih podaja uvodničar v prvomajski številki DELA, da so ravno socialistične države in njih prebivalci eden največjih blokov sveta oz. človeštva, vendar ne zaradi njihovega trenutnega material-

nega stanja, temveč zaradi njihovih dosedanjih napačnih spoznanj in vrednot.

V prepričanju, da smo v okrilju Nove Štife tu zbrani sposobni to dojeti in sprejeti ter pričeti prenovno, vas vse pozivam, da si skupaj s sorodno mislečimi ljudmi, Slovenci in narodi razvijamo novo prihodnost. Seveda ta poziv posebej velja za člane DEMOS-a Ribnica in predvsem za krščanske demokrate.

Krščanski demokrati, ki spoštujejo življenje iz krščanskih vrednot, zlasti pa tisti, ki se trudimo živeti po njih, smo seveda še posebno poklicani, da prispevamo svoj delež za prenovljeno skupno prihodnost.

Na srečanju so v nadaljevanju svoje nagovore imeli še g. mag. P. Bratina, tajnik SKD Slovenije, g. dipl. oec. F. Mihelič, predsednik SO Ribnica, g. dipl. vet. M. Vengušt, podpredsednik skupščine mesta Ljubljane, in predsednik SDZS Ljubljana ter prof. M. Logarjeva, republiška poslanka in članica izvršnega odbora Kmečke zveze Slovenije.

Vsi govorniki so pozvali prisotne k aktivnemu samozavestnemu enakopravnemu sodelovanju pri graditvi nove družbe, kljub prihajajočim »bolečim« računom številnih zablod preteklosti ob nujno potrebnem spoštovanju drugače mislečih. Končno sporočilo srečanja bi lahko bilo: »Trudimo se in molimo, da se nam ne povrne obdobje zadnjih petdeset let, ampak pojdemo s pogumom v demokratično prihodnost za vse ljudi.«

Nagovore je bogatil kulturni program, v katerem so sodelovali: V. Zadravec, član opernega zbora Ljubljanske opere, moški pevski zbor »Potočan« iz Loškega potoka, pesnik in recitator g. T. Frantar, podpredsednik neodvisnih sindikatov Slovenije, recitator g. J. Lampe in pevsko instrumentalna skupina mladih iz »Edinost in novo človeštvo« iz Ljubljane. Med udeleženci srečanja so bili tudi gostje, novo izvoljeni politični predstavniki in predstavniki strank republike, sosednjih občin in občine: g. I. Bizjak, predsednik zbora občin skupščine Slovenije, F. Lovšin iur., ribniški republiški poslanec v zboru občin, predsednik DEMOS-a Ribnice dr. L. Andoljšek, predstavnik DEMOS-a oz. SKD iz občin Kočevje, Cerknica, Grosuplje in Vrhnika, podpredsednik IS SO Vrhnika g. Z. Skof, mandatar (sedaj že bivši) za IS SO Ribnica g. dipl. oec. B. Čavka, podpredsednik SKD Ribnica mag. M. Hočevar ter slovenska rojakinja iz Paragvaja s. Silvestra Hanzel, pedagoginja in ravnateljica raznih šol v tej deželi.

Po zaključnem kulturnem programu je srečanje prešlo v prijetno družabno srečanje. Gasilci iz Jurjevice, vaščani Goriče vasi, Sajeveca in okoliških vasi ter nekatere nesebične žene pa so skrbeli, da je tudi ta del srečanja ob njihovih dobrotah prijetno minil.

Zaradi svojega sporočila, udeležbe in vzdušja lahko rečemo, da je bil to zgodovinski dogodek za Ribnico in našo deželo Slovenijo.

Odbor SKD Ribnica

P.S: DEMOS-ovo srečanje pri Novi Štifi je profesionalno posnel na video kaseto Video center RIBA iz Ribnice. Vsem udeležencem srečanja, članom DEMOS-a Ribnica in njihovim rojakom doma in po svetu priporočamo, da naroče to kaseto in tako podpro gibanje za demokratično prihodnost Ribnice in Slovenije.

FRANC LOVŠIN poslanec Zbora občin Skupščine Republike Slovenije

Spoštovani!

Čas beži. Vse se spreminja. Nekatere spremembe so jasno spoznavne, nekatere pa ne, ker ne potekajo tako burno in tako očitno, da bi določena stanja kazala dovolj izrazite razlike, iz katerih bi z lahkoto ugotavljali velikost posameznih sprememb. A spremembe so povsod. V političnem življenju jih z malo truda lahko skupno ugotovimo:

— V decembru mesecu 1989 še nismo poznali političnih strank in razmišljanje o njih ali njih ustanavljanje je bilo bolj podobno zapeljivanju kot poštenemu političnemu delovanju. Kar je bilo še v mesecu decembru 1989 nezakonito, je postalo v mesecu januarju 1990 povsem vsakdanja, dovoljena stvar, ki pa ji zaradi političnih običajev in policijskih posegov v preteklih desetletjih kar ni bilo mogoče verjeti, ne da bi bilo človeku malo tesno pri srcu. Marsikdo je še razmišljal, da gre za novo partijsko potegavščino, za nov način ugotavljanja političnih nasprotikov.

— Če smo v letu 1989 še začudeno in z nezaupanjem opazovali gladiatorske dvoboje in mnogoboje avantgarde delavskega razreda na kongresih ZK Jugoslavije, vidimo v letu 1990 delavski razred prepuščen samemu sebi in nezadržno padajočemu življenjskemu standardu ter brezposelnosti, ki ponekod že hudo presega običajni obseg. Nekateri funkcionarji že nekoliko pozabljajo na svoja pooblastila in delajo računu brez krčmarja v duhu še povsem nerazčiščenih možnosti prehoda družbene lastnine v zasebno.

— Potem pa volitve. Večstranske, demokratične, svobodne... smo rekli in volili, volili v prepričanju, da ga ni, ki bi mogel skaliti pravila demokracije in si upal preusmeriti tok demokracije na svoj mlin...

Tako ali drugače, ena sprememba je zagotovo nastopila: ena vsemogočna stranka je zamenjana z

več močnimi strankami. In če je prej ena stranka delala velikanske napake, lahko sedaj več strank dela velike napake, katerih seštevek bo lahko več kot velikanski, če se stranke in njih vodstva pri svojem političnem delu ne bodo vse bolj zavedali, da je poštenje predpogoj vsakemu uspešnemu urejanju družbenih zadev!

Drage volilke in volilci! V začetku tega leta ste volili. Med drugimi ste izvolili tudi mene v družbenopolitični zbor Skupščine občine Ribnica in posebej v Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije. V ta slednji zbor ste mi dali 63,4% vseh glasov in s tem izredno voliko podporo. Res, iz srca se zahvaljujem vsem, ki ste me volili. Želim si, da bi vam bilo moje delo v čast in ponos. Vedite, da vas imam vselej pred očmi, kadar govorim v skupščinah ali njihovih organih. Vselej si želim, da bi izpovedal tisto, kar čuti in misli večina od vas in kar mislim, da bo dobro za vse. Predvsem pa si želim, da bi kot vaš poslanec v Zboru občin Skupščine Republike Slovenije in kot zvezni poslanec v Zboru republik in pokrajin Skupščine Jugoslavije prispeval svoj delež k uresničitvi naših skupnih hotenj po svobodi, miru, napredku in vse večji blaginji... vseh!

Na predzadnji seji Skupščine občine Ribnica, dne 3. julija 1990, sem seznanil delegate in predststvo skupščine, da položaj poslanca občine Ribnica v Zboru občin Republiške skupščine ni urejen niti materialno niti politično. To zadnje seje, t.j. do 6. 9. 1990, so se stvari delno uredile. Predsedstvo je odločilo, da me bo vabilo na sejo predsedstva in seje izvršnega sveta ali pa mi bo o svojih sejah dostavljalo zapisnike. Za stike z vami mi je odobrilo prostor v občinskem glasilu. To možnost bom uporabljal za to, da vas bom v zgoščeni obliki seznanjal z vsebino vprašanj, ki se bodo pojavljala v skupščinah Slovenije in Jugoslavije in bodo zanimiva ter pomembna za urejanje dela in življenja v naši družbi. Kljub vsemu pa sem prepričan, da stik med nami skozi ta poslanski kotiček ne bo vedno zadosten. Predvidevam, da vam bom lahko že takoj po ureditvi svojega dela v Zvezni skupščini dal svoj predlog za ožje sodelovanje v krajih, kjer prebivate. Do tedaj pa mi lahko vsakdo pisмено posreduje svoje zamisli o rešitvi vsakršnih vprašanj, ki ta čas pretresajo našo javnost.

Pišete mi lahko neposredno na naslov: Gorenjska cesta 65, 61310 Ribnica. Lep pozdrav!

Zaradi tega je tudi smotno, da občinske komisije komunicirajo s pristojnimi državnimi organi ali strokovnimi institucijami praviloma preko republiške komisije.

Komisija si bo prizadevala za stalno in kvalitetno sodelovanje z občinskimi komisijami, pri čemer bi lahko v zelo kratkem času organizirali sestanke predstavnikov vseh komisij, na katerem bi se dogovorili o podrobnejšem in enotnem metodološkem pristopu pri zbiranju potrebnega gradiva ter pri razreševanju problemov in odprtih vprašanj, s katerimi se srečujejo posamezne komisije. Komisija si bo prizadevala, da v skladu z željami in potrebami posameznih komisij le-te tudi neposredno obišče v njihovem kraju oziroma da povabi njihove predstavnike na svoje seje. Komisija prosi, da se vse zbrano gradivo sproti pošilja republiški komisiji, ki ga bo pregledala, vključno s strokovno oceno zunanjih strokovnjakov.

Glede na poziv, ki ga je republiška komisija naslovila Slovincem doma in po svetu, komisija pričakuje, da se bodo na občinske skupščine obrnili številni posamezniki. Komisija priporoča občinskim komisijam, da svoje naloge opravljajo s polno mero etičnega poslušala, strpnosti, nepristranosti ter ideološke neobremenjenosti ter da komisije delujejo tako, da bo vsem pričevalcem zagotovljena osebna integriteta in varnost.

Republiška komisija se že vnaprej zahvaljuje občinskim skupščinam za dragoceno pomoč, pri čemer pa komisija tudi prosi, da občinske komisije s svojim delom spodbujajo Slovence k razkrivanju travmatičnega polpreteklega časa.

Predsednik
Ignac Polajnar

Skupščina občine Ribnica se bo vključila v delovanje imenovane komisije s tem, da bo na nivoju občine imenovala svojo komisijo, ki bo delovala po predloženih navodilih. Do imenovanja te komisije bodo občani, ki so bili priča takšnim dogodkom, svoja pričevanja lahko posredovali meni osebno ali pa sekretarki občinske skupščine.

Franc Mihelič

IN MNENJA

Združevanje nezdržljivega

Poslanci ZSMS—Liberalne stranke že dovolj časa drgnemo poslanske stole, da smo spoznali, kam je zagazila naša domača, občinska oblast. Trdimo, da ne ve niti, kaj hoče niti česa noče, s svojo zbeganostjo pa vnaša med poslance nezainteresiranost, ki se kaže tudi v nesklepnosti. Zakaj?

1. Ker pred delegate prihaja s spremembami dolgoročnega plana občine Ribnica do leta 2000, ne da bi znala delegatom predstaviti prioritete v razvoju.

2. Priznava, da so si posamezna poglavja v medsebojnem nasprotju, a se ji ne zdi vredno, da bi jih med sabo uskladila.

3. Poslance posiljuje s sprejemanjem plana zaradi vnešenih sprememb, ki v bistvu ničesar ne spremenijo. Tako v plan vnaša obveznico, a hkrati opozarja, da na njeno realizacijo občina nima vpliva. Hidromelioracijske površine je primorana vnesti v konkretnih številkah ob dejstvu, da zanje velja moratorij in da bodo tako ali tako v kratkem večinoma zbrisane iz planov. V plan so dolžni vnesti zahteve Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ob dejstvu, da jih v konkretnem življenju tako ali tako ni mogoče povsem upoštevati. V planu ohranja možnost pozidave zemljišča

med Trgom Veljka Vlahoviča in obvoznico v Hrovači za družbeno gradnjo, čeprav je ta termin že zastarel in kljub dejstvu, da je bil v zvezi s tem že sprožen in dobljen ustavni spor, ki tako pozidavo postavlja izven zakona.

4. Ker pomanjkanje globalnih usmeritev razvoja občine prikriva s »strokovnimi« argumentacijami o težavnosti njenega dela, tako da se poslance popolnoma pasivizira.

Poslanci ZSMS-liberalne stranke nimamo namena niti kritizirati vlade niti sebe posipati s pepelom. Zavedamo se namreč, da smo vsi skupaj žrtve prevelikih upov, ki se razbijajo na čerch za voženega komunalnega sistema, ki v sebi združuje nezdržljivo: lokalno samoupravljanje in izvrševanje državne oblasti. Takšna nezdržljivost se je v vsej ostrini pokazala že v gospodarstvu, zato je treba narediti konec tej agoniji tudi na teritorialnem področju. Zato od občinske vlade in njenih upravnih organov zahtevamo:

1. Da se v bodoče izogiba utrujanju sebe in poslancev z akti, s katerimi jo posiljuje centralna oblast in naj se končno otrese hipoteke prejšnje oblasti.

2. Da se raje aktivneje vključi v priprave na reorganizacijo občine in

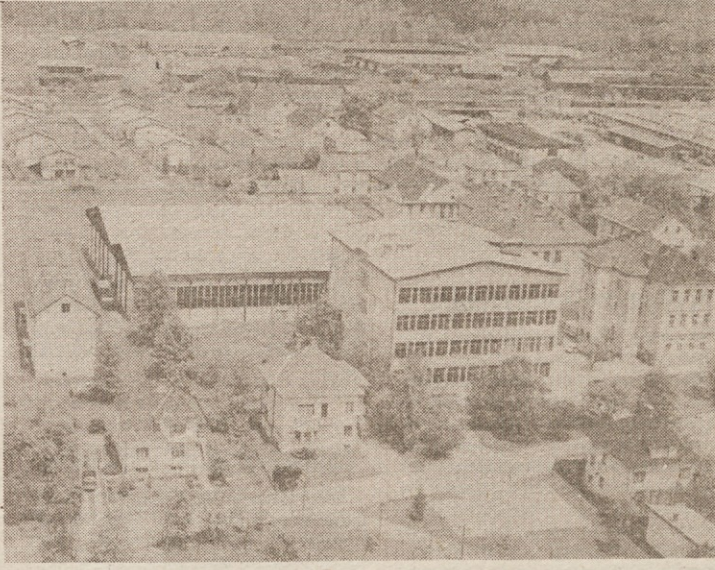
občinske uprave, da ne bomo v občini prav na sveh področjih potegnili krajšega konca.

3. Da se energično upre poskusom centralizacije oblasti na republiški ravni, pri čemer mora težiti za tem, da se sedanje izvajanje centralne oblasti iz občine prenese na regionalno raven, kjer bo lažje uveljavljati lokalne interese. Če namreč želimo občine znova vzpostaviti kot enote lokalne samouprave, mora med njimi in centralno oblastjo obstajati vmesna raven, kjer se srečujejo lokalna samouprava in izvajanje centralne oblasti. Nakopičeni problemi v prometu (obvoznica), ekologiji (deponija komunalnih in posebnih odpadkov, onesnaževanje vodotokov in zalog pitne vode), kmetijstvu in turizmu (hrbovske kmetije, agromelioracije), komuniciranju (lokalno obveščanje, telefonija), energetiki (toplovod, plinovod), upravi (inšpekcijske službe) gozdarstvu, zdravstvu, šolstvu, bančništvu

itd. se bodo zaradi medsebojne soodvisnosti občin lažje in racionalneje reševali kot v neenakopravnih »spopadih« z republiko. Premagati bo potrebno nekatere predsodke, pri tem pa je potrebno imeti pred očmi nevzdržnost sedanjega stanja in se hkrati zavedati, da gre za izbiro med najmanjšim zlom, da ne bo pozneje prihajalo do razočaranj in toženja po starem.

Poslanci pa medtem pričakujemo na klopi akte, predloge in pobude, o katerih bomo lahko povsem kompetentno odločali. Le v dejanski lokalni samoupravi se nam bo vrnila potrebna samozavest, s katero smo nastopili pred volilci. Med nami je dovolj znanja in dobrih namenov, ki bi jih vlada v drugačnih razmerah morala znati koristno uporabiti, ne pa da se jih v naprej boji in odklanja.

Poslanski klub
ZSMS—Liberalne stranke Ribnica

Nekaj misli o zdravstvu

Za zdravje trdimo, da je največja dobrina. Ker nima cene, smo jo, kot še nekaj drugih dejavnosti, uvrstili med tiste posebnega pomena. In krog zdravih ljudi je potem določil okvire in meje pa še pogoje, pod katerimi bi eni izbranci (rekli so jim izvajalci) drugim (uporabniki — bolniki) vračali in ohranjali zdravje. Strokovnjaki prodirajo v skrivnost človekovega telesa, medicina je vsak dan bogatejša za nova spoznanja, bolniki pa čakajo. Ni je družbe, ki bi lahko izpolnila zahteve stroke z željami bolnikov na eni strani in zmoglosti družbe, da to breme finančno zmore. Bogati zmorej več, gospodarska šibkost revnih pa oklesti tudi »družbene« dejavnosti. Pojavljati se začne zahteve po novi organiziranosti zdravstva, ki naj isto breme zmore z manj sredstvi (pa še z manj kadri). Temu smo priča danes.

Kje je, če sploh je, rešitev?

Najprej — venomer govorimo o zdravju, merimo pa ga le z boleznijo. Res je, da zdravih ljudi ni. Toda vzgoja v bolezen je privedla do tega, da danes veliko vemo o mnogih boleznih, premalo pa o ohranjanju zdravja. Saj drugače tudi ni pričakovati, če že zdravnik merimo po nabitosti čakalnice, namesto da bi ozdravljeni zadovoljni bolniki dokazovali uspešnost zdravstva ob prazni čakalnici. Resnica je, da mi strokovnjaki s srednješolsko izobrazbo (medicinska sestra) kar naprej seštevata storitve, direktor me opozarja na neizpolnitve ali presežek planiranih točk, ki so bolniki, teh pa nihče ne vpraša, glavno da izločajo sredstva za zdravstvo iz dohodka in še participirajo.

Pa pogledimo, kam tak sistem privede. Ljudje iz prejemkov dajejo sredstva za zdravstvo, v zameno pa ne dobijo zdravja. Zdravniki ne štejejo ozdravljenih, temveč bolne. Več je bolnikov, večji je zaslužek zdravstva. In gre, dokler se škarje (škarje so namreč odstotek sredstev za zdravstvo) ne zapro. Bolnikov je seveda še več, denarja vse manj. Na tej točki problem doseže kritično mejo. Pokaže se interes zdravega posameznika, saj le ta lahko »daje« in ne samo jemlje iz zdravstvene pogače. Kljub temu pa ravnamo drugače. Bolniki zahtevajo zdravljenje, četudi na etični pogon zdravstvenih delavcev, ti spet nemočno grozijo s stavko in vsak dan bolj goloroki rešujejo svoj obstoj. Vse to seveda načenja človeški odnos in pojavlja se dvom v jutrišnji dan. Bo jutri ženica na pragu devetdesetih še oskrbljena s šivi po padcu, kljub temu da že sedemdeset let plačuje za zdravstvo in si je s solidarnostjo zaslužila v dolgem življenju vse kaj drugega kot participacijo? Bo porodnica razumela, da reševalni avtomobil stoji, ker nima bencina?

Odgovore na taka vprašanja imajo nekateri že pripravljena. Začne se nekako takole: Zdravstvo je le segment te družbe. Ko gre tej slabo, se to mora odraziti tudi na zdravstvu. Sam menim drugače. Gospodarska šibkost sili ljudi k iskanju rešitev za lastni obstoj. Delovne zahteve naraščajo, s tem tudi preobremenjenost, posledica pa je večja obolevnost, nesreče, psihična nezadovoljnost. Prisk na nosilec zdravstvenega varstva se torej poveča, ne pa zmanjša. Kako naj torej ukrepam kot zdravnik, ko me bolnik, družinski oče, samograditelj, prosi za bolniški stalež zaradi bolečin v križu, ko mu delovna organizacija grozi z odpustom, in ko nenazadnje z izpadom svojega dela zmanjšuje tudi sredstva za zdravstvo?

Strokovni delavci ponujajo rešitve: zmanjšanje pravic iz zagotovljenega programa storitev, krčenje števila kadrov z možnostjo privatne prakse, morda povečanje sredstev na račun drugih dejavnosti, vojske, deljenje v kategorije zavarovanja za primer bolezni in še nekaj drugih možnosti.

Zadnji čas smo priča številnim polemikam o privatnem zdravstvu. Kot rešitev finančne zagate zdravstva je zanimiva z dveh vidikov. Pojavi se delitev na, recijo jim, državne in privatne delavce. Nujni sta merili uspešnosti in odgovornosti, ki ju doslej ni bilo. Marsikateri normativ pade in začne se nova organiziranost in povezovanje med nivoji zdravstvenega sistema. Zagovorniki tega so predvsem zdravstveni delavci, ki se ne morejo sprijazniti s svojo dosedanja vlogo. Želijo več, so pa pripravljeni tudi na drugačen način dela. Svoje znanje pač želijo prodajati na trgu dela tako, kot so to dosedaj lahko počeli avtomehaniki, zidarji ... Verjetno bo do uresničitve te oblike prišlo, čeprav sem prepričan, da zaradi pomembnosti odločitve in (pre)počasne zakonodaje ne tako kmalu. Za bolnike bo ta rešitev gotovo sprejemljiva, saj bodo tako poleg mesarja, frizerja ter ostalih prišli končno tudi do svojega zdravnika. Bolniku bo torej ob isti ceni prepuščena izbira. Glavno breme reševanja zdravstva pa, menim, bo enakomerno porazdeljeno med oba udeleženca — uporabnika in izvajalca. Gre za odnos do zdravja. Premalo je le poznavanje zdravega načina življenja. Dejanska skrb za zdravje mora postati skupen cilj bolnika in zdravnika. To je najtežje doseči. Bogate družbe so temu cilju podredile svo zdravstveno politiko. In ne gre jim gladko. Menjavanje ustaljenih navad in nenehna vzgoja ter ogromno časa za komaj viden učinek. Tu smo daleč od željenega. Kako mater debelušnega šolarja prepričati, da vročina njenega ljubljence ni primerljiv problem z odvečno težo otroka, ki pa matere sploh ne moti. In kje je danes ribniško zdravstvo? Osemdesetim letom hitrih in dolgih korakov v smislu organizacijskega in strokovnega napredka sledijo vse manjši koraki. Če smo, prepričani, da bo razvoj tekkel tako hitro naprej, približevali program zdravstva vse bolj bolnikom, danes ne moremo slediti ne stroki ne željam bolnikov. Nezadovoljni postajamo oboji. Zdravstvenim delavcem, večinoma mladim ljudem, sklicevanje na etiko ne rešuje problemov, bolniki pa upravičeno pričakujejo kar največji napor za povrnitev motenega zdravja. Denarja zmanjkuje in marsikdo premišljuje o svoji prihodnosti zdravstvenega delavca. Problem je seveda obči, a reševati ga bomo morali tudi znotraj občine. S strani zdravstva bo to osamosvojitve od kočevskega zdravstvenega doma. O privatni praksi bo veljalo skleniti dogovor tudi pri nas. Da bo zobozdravstvo moč organizirati tako, ni dvoma.

Razmisliti pavelja tudi o vseh drugih zdravstvenih storitvah, ki bi se jih dalo organizirati v sklopu zdravstvenega doma in ne spadajo v zagotovljeni program. Tako bi ob interesu bolnikov marsikatero medicinsko storitev lahko opravili brez potovanja v Ljubljano. Primer je kardiolog ali pa kirurg, sestrstva nega ipd. Pomembna novost v ribniškem zdravstvu vidim v družinskem zdravniku. Družinska medicina je danes povsod po svetu v vzponu. Ne samo, ker je kot organizacijska oblika najcenejša. Pokazalo se je namreč, da človekova bolezen ne prizadene le telo, ali bolni del telesa, temveč vse bolnikovo ravnanje in njegovo družino. Zdravljenje mora torej potekati tako, da ne ozdravi le bolnik, zdrava mora spet postati družina. Veliko je zdravstvenih motenj, ki jih nosi prav družina. Poznavanje družine, vseh njenih članov, izboljša zdravljenje, trdnjša vez zaradi pogostejših stikov pa krepi zaupanje in odnos med bolnikom in zdravnikom. Obremenitev zdravnika je tako sicer večja, a narašča tudi zadovoljstvo bolnikov, ki imajo tako zopet svojega zdravnika. Menim, da pogoji v Ribnici tako obliko dela dopuščajo.

Peter Rus

Novi časi, novi ljudje, nove pobude

Po prvih korakih skupščinskega življenja, nemalokrat opotekajočega se zaradi neizkušenosti, so se v ribniški skupščini iz DEMOS-ovih vrst pojavile tudi pobude, in sicer:

- pobuda, da se v Ribnici Trg Veljka Vlahoviča preimenuje v TRG STANISLAVA ŠKRABCA, pomembnega slovenskega jezikoslovca in ribniškega rojaka;
- pobuda, da se v zazidalnem načrtu »Hrastje«, to je v bodočem stanovanjskem naselju med Lepovčami in Dolenjimi Lazi, predvidi poleg ostalih javnih objektov tudi SAKRALNI OBJEKT (Cerkvica) in DOM ZA OSTARELE OBČANE;
- pobuda, da se najnevarnejše odseke cest mesta Ribnice opremi tako, da bodo tudi malomarni in raztreseni vozniki prisiljeni zmanjšati hitrost pred prehodi za pešce;
- pobuda, da se potrebna zemljišča za naselje »Hrastje« odkupi po primernejši ceni kot doslej in da se to opravi ob boljši predhodni informiranosti sedanjih lastnikov.

Pred »pomladjo 1990« bi marsikatera od naštetih pobud naletela tudi v Ribnici na odkrito »presenečenje« ali celo odpor, a po tej pomladi je tudi skupščinska njiva bolj odprto zorana in upajmo, da bo nekaj semena tudi vzkliko.

Občinski odbor DEMOS

RIBNIŠKI SOCIALISTI
Kdo smo in kateri so naši cilji?

Zgodovina socialističnega gibanja na Slovenskem sega že v prejšnje stoletje, ko je bilo to gibanje spodbujeno z energijami upora zoper socialne krivice takratnemu zgodnjemu liberalnemu kapitalizmu. Socialisti so se torej zelo zgodaj in nedvoumno odločili za metodo demokratičnega političnega boja za doseganje temeljnih ciljev nacionalne enakopravnosti in socialne pravičnosti. Glavna torišča delovanja socialistov so bile tkim: institucije meščanske demokracije, torej parlament, regionalne skupščine in mestne uprave pa tudi društva in državljanske in mednarodne dejavnosti. Slovenski socialisti so bili v slovenskem političnem prostoru vedno manjšina in opozicija. Nacionalno vprašanje so ob zavzemanju za socialno pravično družbo razumeli kot ključ za razpletanje temeljnih družbenih protislovij. Naj omenim samo nekatere socialiste: Henrik Tuma, Etbin Kristan, Albin Prepeluh, J. E., Krek, Edvard Koček in ne nazadnje Ivan Cankar.

Socialistična stranka je naslednica SZDL, v kateri združuje levo orientirane posameznike s socialno vsebino kot so socialisti, krščanski socialisti in z vsemi tistimi, ki se zavzemajo za socialno in pravno državo.

Kratek oris socialne misli nam socialistom v naši občini narekuje, da na eni strani nadaljujemo tradicionalizem socialistične misli, na drugi strani pa iščemo zaupanje in upravičenost našega dela med Ribničani pri reševanju vsakodnevnih tegob in raznih problemov. Zavedamo se in ne želimo izgubljati misli v preteklost, kajti naše delo usmerjamo na danes in v čas, ki je pred nami. Na osnovi take generalne opcije ne želimo ljudem dajati neuresničljivih in dostikrat nerealnih življenjskih receptov (kajti imeli smo jih dovolj), smo pa pripravljeni z vami občani ribnice, da jih rešujemo v prid vas in v razvoj občine kot celote. Delo stranke bo še naprej slonelo in se prepletalo po krajevnih skupnostih, društvih, raznih organizacijah, skupščinah, zavedajoč se, da tako dolgotrajno delo zahteva dosti

časa, dostikrat tudi neplodnega, vendar, resnici na ljubo, življenje se odvija tam, kjer živimo in delamo. Mi se tega zavedamo in menimo, da smo z dosedanjim delom tudi nekaj pokazali.

Nedvomno bo treba veliko več časa nameniti razpoznavnosti stranke, izpiliti program, ki je bil predstavljen občanom pred aprilskimi volitvami. O programu, težišču dela stranke bomo spregovorili v naslednji številki Rešeta, ker bo nedvomno bolj zanimivo za vašo razsodbo.

Socialistična stranka (SSS) ima sedež na Sešekovi 14 (gozdarski dom), tel. 861-274, uradne ure od 7. do 9. vsak dan dopoldne. O problemih, vprašanjih, če bi se želeli o čem pogovoriti, pokličite nas. Menimo, da vam ne bo žal. Vsi tisti občani, ki se strinjate z delom naše stranke, s takim gledanjem na reševanje problemov, kot jih gledamo mi socialisti, se nam lahko pridružite in okrepite naše vrste.

Veseli vas bomo!
Lep pozdrav!

(M. K.)

Klub staršev za boljšo šolo in zaščito otrokovih pravic

ZAKAJ?

Ideja ni nova in niti ni zrasla na našem zeljniku. Po svetu so klubi staršev že preizkušena oblika sodelovanja med institucijami, ki se kakorkoli ukvarjajo z otroki, in starši, ter dosegajo precejšnje uspehe. Najbolje namreč uspevajo tiste šole, vrtci in zdravstveni domovi, ki jih nadzorujejo porabniki (javnost). V zadnjem času so se tudi v Sloveniji pojavili taki klubi (Ljubljana, Nova Gorica) in v društvu prijateljev mladine Ribnica smo se odločili, da ga ustanovimo tudi v Ribnici.

Kdo od vas staršev si ni kdaj zaželel, da bi lahko bodisi učitelju bodisi vzgojitelju in še komu, ki sooblikuje razvoj osebnosti vašega otroka, povedal, da ne dela prav, da se vaš otrok z njim ne »ujame«? Le nekateri starši so bili tako pogumni in le nekateri učitelji, vzgojitelji ... so kritiko in predloge sprejeli kot dobronamerne. Tudi sveti staršev v šolah in vrtcih niso opravili svoje vloge. Prav tako so se v dosedanjem masovnem sistemu delegiranja vsakogar za vsa področja preko samoupravnih interesnih skupnosti interesi staršev dobesedno izgubili.

Klub staršev pa bo po principu največje odprtosti vedno pripravljen, da sprejema povratne informacije staršev v zvezi v vzgojo in šolanje otrok, njihove predloge, kritike in tudi pohvale. Prizadevali si bomo, da dosežemo pogoje, v katerih bi starši imeli več vpliva na sistem, si zagotovili večjo enakopravnost v odnosu do institucij z namenom, da izpolnjujejo

svojo naravno in pravno odgovornost za svoje otroke.

KJE IN KDAJ?

Klubska srečanja bodo vsak prvi četrtek v mesecu v prostorih bivše Delavske univerze (nad video centrom RIBA) od 17. do 18. ure.

Za tiste starše, ki želijo sodelovati anonimno, smo se s PTT izpostav v Ribnici dogovorili, da svoje želje, priporočila, predloge ... v zvezi s svojimi otroki in šolo, vrtcem, zdravstvenim domom, naslovljene na Klub staršev, vržejo v najbližji poštni nabiralnik.

DRAGI STARŠI! Napišite vse, kar vas v zvezi z vašim otrokom teži, v kolikor pa se želite o tem osebno pogovoriti, pridite na prvo srečanje kluba, ki bo v četrtek, dne 8. 11. 1990, ob 17. uri v prostorih bivše Delavske univerze.

za KLUB STARŠEV RIBNICA
Slavica Oven

KAKO?

Klub staršev bo neformalna in popolnoma avtonomna skupina občanov-staršev. V klubu bodo sodelovali tudi strokovnjaki s področja psihologije, socialne, zdravstva in pedagogike, ki pa so tudi in predvsem starši. Po principu javnega delovanja bodo v klubu našli podporo tudi vsi tisti posamezniki (učitelji, vzgojitelji ipd.) in organizacije (šole, vrtci, zdravstveni domovi, društva ...), ki se trudijo za uveljavljanje novih, naprednih, humanih in kvalitetnih premikov v vzgoji in izobraževanju otrok.

Novosti v novem šolskem letu v OŠ Dr. France Prešeren

Prvega dne v oktobru je vodstvo ribniške osnovne šole na roditeljskem sestanku seznanilo starše z nekaterimi novimi pogledi na vlogo šole pri vzgoji in izobraževanju otrok ter s konkretnimi novostmi v tem šolskem letu. Ravnateljica šole, gospa Anica Benčinova, je poudarila vlogo družine, saj naj bi šola le nadgrajevala njena hotenja, motive in verovanja pri učenju in vzgoji otrok. Za to pa je potrebno medsebojno zaupanje, ki ga je potrebno negovati s pogostimi stiki, od roditeljskih sestankov do skupnega obravnavanja pomembnih tem na okroglih mizah. Ribniška osnovna šola je v letošnje šolsko leto vstopila z 42 oddelki in 1026 učenci, za normalen začetek pouka pa so zaposlili nekaj novih učiteljev.

Tri redovalne konference

Predvsem za namenoma, da se pouk vsaj deloma prilagodi bioritmu učencev, se je ribniška šola vključila v eksperimentalni projekt 20 slovenskih osnovnih šol, ki so namesto štirih uvedle tri semestre. Prva konferenca bo trajala od 3. septembra do 24. decembra, potem pa bodo učenci prosti čez božične in novoletne praznike tj. do 9. januarja. Drugo ocenjevalno obdobje bo trajalo do 26. aprila, ko bo zaradi daljšanja dnevov po ugotovitvah strokovnjakov naraščala motiviranost za učenje. Po kratkem oddihu se bo pouk znova začel 9. maja in trajal do 25. junija, v tem najkrajšem obdobju pa bo poudarek na naravoslovnih in športnih dejavnostih. Polletnih spriceval torej letos ne bo, zaradi zmanjšanja redovalnih obdobjev pa bo pouk potekal v vsaj za učence bolj sproščenem vzdušju. Pozitivne in negativne posledice teh novosti naj bi spremljala ekipa strokovnjakov, spremembam pa naj bi se seveda prilagodili tudi starši.

Angleški jezik

Glede na to, da se je v ribniški osnovni šoli redno poučevalo le nemški jezik, je bilo zaradi splošnega interesa potrebno uvesti tudi učenje angleščine. Letos se z osnovami tega jezika lahko fakultativno seznanijo učenci že od prvega razreda dalje, v tretjem razredu pa so se formirali trije oddelki, v katerih se angleščina kot obvezni

predmet poučuje vsak dan. Ta eksperimentalna skupina učencev se bo v petem razredu fakultativno učila še nemščine, tako da bo čez pet let osnovno šolo končala generacija jezikovno široko izobraženih šolarjev.

Nove psihopedagoške metode

Poleg prilagajanja šolskega leta bioritmu učencev se predvsem v prvih razredih letos uvajata dve novosti: integralni in nivojski pouk. Pri integralnem pouku učenci nimajo klasičnih prehodov iz ene šolske ure v drugo. Določeno temo tako učenci obravnavajo npr. iz likovnega, jezikovnega ali naravoslovnega vidika. Pri nivojskem pouku skušajo učiteljice čim bolj upoštevati predznanje in nadarjenost posameznega učenca, tako da se težavnost snovi prilagaja njegovim sposobnostim.

Neideološkost pouka

Zaradi neusklajenosti pogledov zavoda za šolstvo in sekretariata za izobraževanje je učiteljem prepuščen, da v glavnem po lastni presoji obravnavajo zgodovino NOB ter nekatere druge v učnih programih ohranjene podatke o polpretekli zgodovini. Večje spremembe so le v t. i. družbenomoralni vzgoji, kjer se učenci seznanijo predvsem s splošnimi civilizacijskimi vrednotami.

S. H.

Kako se je letos začelo novo šolsko leto?

Počitnice so se iztekle in prišel je čas, ko bi morali iti v šolo. Toda šola nas še ni bila pripravljena sprejeti, ker so delavci še prenavljali šolsko poslopje. Tako so se naše počitnice podaljšale še za en teden.

Končno je le prišel ponedeljek, 10. septembra, ko smo šli v šolo le učenci od 5. do 8. razreda. Vsi smo bili radovedni, kakšna bo šolska stavba sedaj. In res! Bilo je, kakor da to ni res. Skoraj vsak razred spremenjen in dodatno opremljen. Nove luči, nova garderoba, nova učilnica in delavnica za tehniko, nov kabinet za gospodinjstvo ...

Sedaj pa smo morali na delo. V učilnice smo morali znesti vse pohištvo, ki je bilo v času gradnje v dvorani. Pomivali smo prašne klopi, stole, omare ter okna. Delali smo eno dopoldne, toda učilnice so bile še vedno razmetane. Tudi drugi dan smo imeli podobno delo. Nikomur ni bilo do dela, a dvorana je bila še polna omar, klopi in stolov. Vsi smo imeli kar veliko dela. In končno smo le uredili razrede.

Tako se je 12. septembra začel pouk. Bili smo žalostni in srečni obenem. Žalostni zato, ker smo morali zopet v šolo, veselji pa, ker imamo sedaj tako lepo šolo.

Karmen Vesel, OŠ DR. IVAN PRIJATELJ, SODRAŽICA

Že konec lanskega šolskega leta so pričeli delavci z obnovo naše šole. Zgradba je bila narejena po vojni in zato današnjim zahtevam nič več ne ustreza. Predvsem pa je premalo učilnic. Šola naj bi bila obnovljena v celoti med počitnicami, toda bolj se je bližal začetek šolskega leta, manj verjetno je bilo, da bodo delavci zaključili z vsemi deli. Nekaj dni pred prvim septembrom smo prebrali oglasni list na pošti, da se bo pouk pričel en teden kasneje. Vsi otroci smo se tega zelo razveselili, kajti kaj je lepšega kot še en teden počitnic. Otroci iz drugih šol so že krepko korakali v šolo, ko smo mi lahko še sladko spali. Popoldan so delali domače naloge, mi pa smo se brezbrizno igrali. Toda ta teden je minil in pripravili smo vse potrebno za novo šolsko leto. Prva dva dneva smo pomagali čistiti šolo, v sredo pa se je začel čisto pravi pouk. Sedaj je spet vse po starem. Vsak dan gremo v šolo in hitro domov, da napravimo domačo nalogo. Tovariši in tovarišice so nam tudi že povedali, da bo treba nadoknaditi zamujene dneve, vendar točno še ne vemo kdaj.

Tako se je letošnje leto pričelo malo drugače od prejšnjih.

Lara Arko, 6.a. razred, OŠ SODRAŽICA

Človek z veliko začetnico

Tako bi lahko rekli Jožetu Lampetu. Rodil se je pred 43 leti v Cerknici. Zdaj živi že tri leta v Ribnici. Vsak dan se vozi v Ljubljano, kjer je zaposlen na SCT kot analitik-programer. Je tih, skromen, a najde za vsakogar vedno prijazno besedo. Mnogim Ribničanom je nepoznan. Nekateri Ribničani so ga spoznali kot Sv. Petra v igri »Večna lovišča«, ki jo je uprizorilo kulturno društvo Ribnica. Bil je odličan povezovalac na skido Krščanskih demokratov Ribnice pri Novi Štifti.

Zakaj je Jože Lampe človek z veliko začetnico?

Jože je krvodajalec, in to ne navaden krvodajalec. Začel je v gimnaziji in potem pri vojakihi. V začetku je daljal kri enkrat letno, kasneje dvakrat letno. Kaj pa potem? Skupaj z bratom sta se oddočila, da bosta darovala kri še večkrat. Zdaj je Jože gost Zavoda za transfuzijo krvi kar vsake tri tedne. Ko se pojavi na Zavodu, ga že vsi poznajo in sprejmejo kot svojega.

Kri je daroval že 167-krat.

Njegov moto je: »Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od dobrih del.«

M. Mihič

Naš čas — čas naših otrok

Socialni delavci se pri svojem delu dnevno srečujemo s problematiko družine in istočasno tudi s problemi naših otrok. Kljub vsem deklariranim pravicam ugotavljamo, podobno kot šolske svetovne službe, zdravstvena služba ter mnogi starši, da imajo naši otroci zelo slabe pogoje za »srečno otroštvo«.

V današnjem svetu prevladuje negotovost in nestrpnost med ljudmi. To je čuti v šolah, vrtcih in po družinah. Od otrok pričakujemo takšno vedenje, kot bi bili odrasli in jim odrekamo pravico do zmot in napak. Današnji starši so preobremenjeni z zahtevami današnjega in negotovostjo jutrišnjega dne. V družinah se pogosto pojavlja nasilje v vseh pojavnih oblikah, vse do najbolj grobih oblik telesnega mučenja, ki pa pogosto ostaja skrito med štirimi stenami stanovanja.

V današnjem kriznem času je vse več negotovosti in strahu, pa tudi nemoči, kar se odraža najbolj občutljivemu delu družbe — mladini (agresivnost, kazniva dejanja, vedenjske in osebnostne motnje, alkoholizem in tudi že narkomanija). Potrebno je poudariti, da v zadnjih letih narašča število otrok pod 14. letom starosti, ki storijo kaznivo dejanje.

Še vedno ostaja odprt problem ureditve bivalnega okolja v našem kraju, posebno okolice blokov. Strokovijski opozarjajo, da pusta, zapuščenca okolica sosesk razdiralno vpliva na počutje in vedenje ljudi (nekulturni, grobi odnosi med ljudmi, neprijaznost, agresivnost). Posebno pa to prizadene otroke v najzgodnejši mladosti (neurejena okolica blokov, odsotnost igrišč, na nekdanjih igriščih so igrala polomljena in neuporabna).

Dvorišča stanovanjskih blokov so namenjena za parkirne prostore, ki mejijo na prometne površine ... V takšnih pogojih je zelo malo možnosti za spontano, brezskrbno in varno igranje. Poleg tega je znano, da je svoboda gibanja otrok zelo omejena v vseh vsakdanjih življenjskih okoliščinah (vrtci, šola, stanovanja, ki so pomanjkljivo grajena in v katerih je otroški živ-zav kmalu moteč za sosednje stanovalce).

KRATKE DOMAČE

Anonimna poslušalka II. programa Radia Slovenija se je v rubriki Moj žulj potožila novinarki nad umazanostjo in zanemarjenostjo okolice naselja Trga Veljka Vlahoviča in vojaških blokov. Žuli jo, da na otroških igriščih ni košev za smeti, motijo jo polomljene gugalnice in klopi, parkiranje na zelenicah, pomanjkanje zelenja in kup drugih nemarnosti, ki bodejo v oči stanovalce in naključne mimoidoče. S pomočjo novinarki bi rada dobila odgovore na vprašanje, kdo v Ribnici pravzaprav skrbi za okolico blokov, za zelenice, za čiščenje, vzdrževanje ... Novinarka se je po odgovor napolnila naravnost k novoizvoljenemu županu, ki ji je obljubil, da bo trditve poslušalke preveril in po svoji moči prispeval k odpravljanju opisanih razmer. Župan se je v spremstvu predstavnika komunalne res odpravil na teren in ugotovil, da se poslušalka upravičeno pritožuje in da so javne površine v omenjenih naseljih res v obupnem stanju. Na komunalni so mu zatrili, da bodo svoj del obveznosti do naselja izpolnili, vendar ostaja odprto vprašanje vzdrževanja obnovljenih igrišč in zelenic. Pri tem obstajata dve možnosti:

1. da se stanovalci samoorganizirajo in za vzdrževanje javnih površin najdejo primerečnega človeka, ki bo za honorar ali kot redno zaposlen skrbel za red, čistočo in popraviljanje igralnic;
2. da na komunalni posebej za naselje zaposlijo komunalca, za kar pa naj bi stanovalcem komunalna posebej zaračunavala usluge.

Župan pri odločanju za eno od teh možnosti seveda nima pristojnosti, tako kot vsi občani pa bi si čimprej želel lepo in bolj urejeno Ribnico. Pokazal je dober namen, z malo več ekološke zavesti ter nekaj denarja pa bi se dalo celo tako urbanistično ponesrečeno naselje nesrečnega imena spraviti vsaj na osnovno civilizacijsko raven.

Radiu Ribnica je začasno prenehal z oddajanjem, ker mora ekipa priskrbeti papirje za njegovo legalno ustanovitev, za pridobitev nove frekvence ter zagotoviti sredstva za nabavo tehnične opreme studia z oddajniško opremo. Pri pridobivanju tehnične dokumentacije na RTV Slovenija ji je v nenadomestljivo pomoč ribniški rojak Nace Puget, sicer zaposlen na Oddajnikih in zvezah. S predvideno lokacijo studia na podstrešju Miklove hiše bo radio lepo zaokrožil kulturno ponudbo tega pravkar obnovljenega objekta. V sodelovanju z Rikom bodo prišli do osnovne tehnične opreme studia, ko pa bodo znani stroški postavitve oddajnika, se namerava v priprave vključiti tudi ribniški izvršni svet. Ekipa namerava z raznimi akcijami tudi sama prispevati k nabavi glasbenega fonda in kupu drugih nepogrešljivih malenkosti, potrebnih za normalno delovanje radia. Tako ima v načrtu posebno oddajanje iz izposojenega reporterskega avtomobila v prednovoletnem času, kjer bodo poslušalci od posameznikov do podjetij pošiljali zvočne novoletne čestitke, organizirala bo glasbene koncerte popularnih skupin itd. Piko na i pa bo pri ustanavljanju ribniškega radia po vsej verjetnosti morala pritisniti skupščina kot ustanovitelj programa ali celo podjetja, če bo radio deloval kot posebna enota javnega podjetja, v katerem bo organizirana še knjižničarska, muzejska in druga kulturna dejavnost. Na skorajšnje poslušanje!

Predlog, naj ustanoviteljstvo Rešeta od bivše SZDL prevzame občinska skupščina, ki naj imenuje tudi novega glavnega in odgovornega urednika in programski svet, je začasno običal na predsedstvu skupščine. Avtorji predloga so namreč predlagali tudi, naj se razširijo možnosti za profesionalizacijo urednika, ki bi jo zahtevalo redno mesečno izdajanje Rešeta. Predlog se namreč navezuje tudi na bodočo ustanovitev radijske postaje, saj bi bilo racionalno imeti za oba medija skupno uredništvo. Stvari za realizacijo takšnega predloga očitno še niso dozorele, saj je predsedstvo na predsednikov predlog poverilo skrb za izdajanje Rešeta do konca leta (bivši) kulturni skupnosti. Le-ta naj poskrbi za izid vsaj dveh števk Rešeta na proračunske stroške. Časopis naj bi bil v političnem smislu nadstrankarski, določeni del pa uredniški odbor dodeli tudi političnim strankam občine Ribnica. Toliko o »ozadju« nastajanja te in, če bosta dala svoje še bog in država, tudi naslednje številke Rešeta.

Letošnji komunalni razvoj v KS Sodražica

Zadovoljni prebivalci odročnejših predelov

Z letošnjimi naložbami na področju komunalnega razvoja v KS Sodražica so se nekaterim krajanom uresničile dolgoletne želje.

»Kaže, da smo zapiščeni tako od Boga, kot od oblasti« — je pred leti potožil starejši krajan iz Sinovice. Čeprav si je krajevna skupnost iz leta v leto prizadevala popravljati in usposabljalci cesto do Sinovice, ki velja za najbolj oddaljenega vasi v KS Sodražica, je bilo to le zasloni krpanje, ki je povzročalo probleme vsem, tako tistim, ki se z razvojem KS ukvarjajo, še bolj pa tamkajšnjim krajanom. Pa vendar gre za izredno lepe kraje in bila bi velika škoda, da bi te vasi zaradi odsejanja mladih počasi izumrle. Ta dejstva so bila vodila, da je v letošnjem letu v skladu s programom samoprispevka, sredstvi širše družbene skupnosti in udeležbo krajanov asfaltirana cesta do naselij Sinovica in Preska.

Podoben problem je predstavljala tudi cesta v Zamostecu do zaselka Grdi dol, ki je tudi letos asfaltirana. S sodelovanjem pristojne vodne uprave je v sklopu ureditve ceste urejen tudi potok Grdodolščica.

V letošnjem letu je asfaltirana tudi cesta do Sv. Marka, kjer je pokopališče za okoliške vasi in cerkev. Tudi ta cesta je bila zadnja leta v izredno slabem stanju.

Skupna vrednost navedenih naložb je cca 3.300.000 din

Če analiziramo zastavljeni program tekočega samoprispevka, lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da je realiziranih še precej planiranih nalog na področju komunalne infrastrukture. V te namene se zbira 1% od skupno 2% zbranih sredstev samoprispevka.

Tako so bile do letos že izvršene naslednje planirane naloge:

- asfaltirani vsi planirani odcepi v Žimaričah (Kožarji, Čampe, Gas, Potok in nekateri drugi);
- asfaltirani oz. posodobljeni planirani odcepi v Globeli;
- asfaltirani planirani odcepi v Zamostecu (mimo GD Zamostec, do Kraševca, v Grdi dol);
- asfaltirana je cesta Lipovšica — Ravni dol in Lipovšica — Nova Štifta;
- asfaltirana je cesta do Sv. Marka;
- asfaltirana oz. prenovljena je cesta Zavrti v Sodražici in odcep na Strmci;

Vse te okoliščine ustvarjajo skupaj z današnjim hitrim tempom pogoje, ki niso po meri otroka. Otroci so potisnjeni na stranski tir, pogosto se počutijo izgubljeni in ne najdejo svojega mesta. Tudi mladina nasploh ima zelo omejene možnosti. Razen stanovanj in gostinskih lokalov skorajda ni prostora, kjer bi se mladina zbirala in preživljala prosti čas ustrezno svojim željam in interesom. Na otroke in mladino pozabljamo tudi pri načrtovanju naselij in njihove okolice, pri kulturnih, športnih prireditvah ...

Menimo, da je skrajni čas, da se Ribničani zamislimo nad temi dejstvi in se zganemo kot skupnost. Družina potrebuje razbremenitev s strani družbe.

Otroci potrebujejo pomoč družbene skupnosti poleg svojih staršev, ki so samo ljudje in včasih tudi odpovejo, potrebujejo oporo strpnih in razumevajočih odraslih nasploh.

Brez te opore in pomoči so vsa prizadevanja Centra za socialno delo, šole in podobnih ustanov brez večjega učinka; ker so še vedno, kljub naprednim spremembam, le ustanove. Še tako dobronamerni razgovori strokovnega delavca s človekom v stiski, posebno mladim oz. otrokom, velikokrat niso uspešni. Ker odrasel in otrok v stiski potrebujeta poleg tega še nekaj več — razumevanje in pomoč vrstnika, prijatelja, roditelja ...

Pri Centru za socialno delo Ribnica načrtujemo, skupaj z ostalimi strokovnimi službami, v prihodnosti nekaj oblik takšne vrste pomoči širše družbene skupnosti:

- delo prostovoljnih sodelavcev z otroki in mladostniki s težavami v odraščanju;
- skupaj s šolsko svetovalno službo načrtujemo možnost delovanja šolske mladine na področju pomoči starejšim ljudem pri njihovi oskrbi;
- kontinuirano skupinsko delo z otroki, ki imajo učne oz. vedenjske težave;
- skupinsko delo z otroki s težavami v odraščanju, z vedenjsko in osebnostno problematiko;
- medsebojno povezovanje in srečanja razvezanih ali ovdovelih staršev z otroki (samopomoč);

— klub staršev za boljše šolo — v okviru društva prijateljev mladine.

Možnosti je še veliko in nekatere se ponujajo kar same, posebno na področju prostorašnih dejavnosti otrok in mladine. Tu vidimo precejšnje možnosti za ožvitev dela različnih društev (društva prijateljev mladine, rdečega križa) in organizacij.

Dobrodošel bo vsak, ki ima smisel za mlade, za njihove želje in interese, za njihov svet igre in domišljije pa tudi za njihove težave.

Sedaj so družbene razmere najbrž dovolj zrele za začetek procesa podružbljanja socialnega dela in za preventivno delo na tem področju. Le tako bo mogoče premagati zaprtost med ljudmi nasploh, omejenost z lastnimi interesi ter najti pot do otrok. Le če bomo odrasli znali prisluhniti otrokom, bodo tudi oni pripravljeni prisluhniti nam.

Center za socialno delo Ribnica

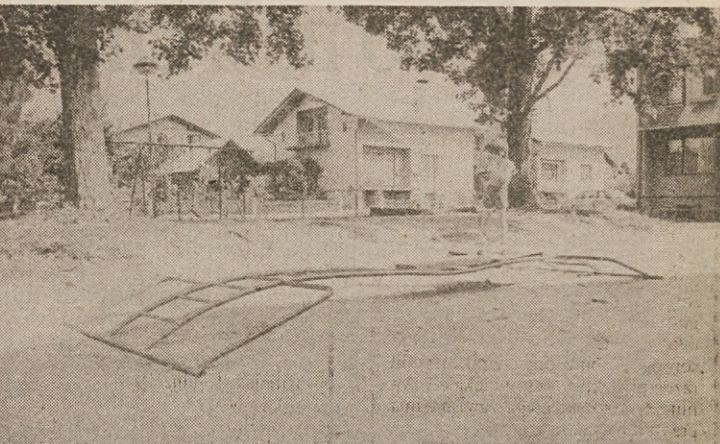
Če te zanimajo mladi in čutiš pripravljenost in voljo za prostovoljno delo na tem področju, se oglasi na Centru za socialno delo Ribnica, Šeškova 15 (tel. 861-028, 861-003).

Kazalci poslovne uspešnosti občine Ribnica v prvem polletju kažejo, da smo poslovno uspešnejši kot Slovenci v celoti, čeprav finančni pokazatelji zaostajajo za republikanskim povprečjem. Prav nesmiselno se sliši, da presežek izvoza nad uvozom povzroča nelikvidnost naših podjetij. Ribnica pač plačuje kar precejšnjo ceno za uspešnost Markovičevega ekonomskega programa, ki ga drži skupaj samo trdno navezan dinar na podcenjeno marko. V Ribnici imamo nekaj manjših izgubarjev, ki jih ob spoštovanju poslovne etike ne bomo javno izpostavili. V stečaju so se po volitvah znašle delovne skupnosti vseh bivših občinskih družbenopolitičnih organizacij, zaposleni pa so večino uveljavili pravico do denarnega nadomestila od enega do dveh let na zavodu za zaposlovanje.

Delegat krajevne skupnosti Loški potok je na enem izmed zasedanj skupščine zastavil vprašanje, zakaj ni v planih predvidena obnova tamkajšnjega kulturnega doma. Objekt je v razpadajočem stanju in ni primeren za kakršnokoli kulturno dejavnost. Po zagotovitvi pristojnega »ministra« bo združenih sredstev, namenjenih za obnovo objektov družbenega standarda, premalo celo za obnovo bolj vitalnih objektov, kot sta med drugim loškopotoški vrtec in šola v Sodražici. Polemiko je zaokrožil drugi poslanec iz loškopotoškega konca, ki je potarnal, da se ne morejo krajani niti med sabo zmeniti, čemu vse naj bi dom služil. Stvari pa zapleta še dejstvo, da je bil objekt nekdanj v cerkveni posesti in ga lahko cerkev zahteva nazaj. Stvari so torej tako zapletene, da bo prava sreča, da se objekt zaradi prenovljene strehe do razpleta vsaj ne bo zrušil.

V Ribnici smo dolgo časa životali na samem repu slovenskih občin glede na število telefonskih naročnikov. Pošta je s telefoni prišla pač tja, kjer so uspeli zbrati denar za centralo in omrežje. Tik pred telefonskim infarkom smo le izglasovali referendum za razvoj telefonije, podjetja so zbrala denar za nabavo centrale in iz dneva v dan se večja števila srečnežev z novimi priključki. Pot v Evropo si še kar naprej odpiramo s samoprispevkom, medtem pa je PTT poiskal bližnjico. Vsem naročnikom je podražil impulz, z razliko v ceni pa pospešeno gradi mrežo telefonskih priključkov in jih prodaja na tržišču. Tržno obnašanje vsem tistim, ki poleg samoprispevka plačujemo še dražji impulz, narekuje le eno: čim manj telefonskih pogovorov.

Pripravil S. H.

Letošnji komunalni razvoj v KS Sodražica

Zadovoljni prebivalci odročnejših predelov

— urejeno je avtobusno postajališče v Podklancu in na Vagovki.

Poleg navedenih posodobitev cestnih odcepi so nabavljali kontejnerje za odpadke, s katerimi je oskrbljenih večina vasi, in urejali cestno razsvetlavo v okviru finančnih možnosti KS.

Tudi preko vaških odborov so se odvijale nekatere akcije, tako v naselju Zamostec, kjer so prenovili vodovodno mrežo, na Gori so pričeli z urejanjem gasilskega doma pa tudi drugje. Večina teh del poteka v obliki prostovoljnega dela krajanov ob minimalni pomoči drugih virov.

V drugi polovici oddaja krajevnega samoprispevka, ostajajo po programu še naslednje nerealizirane naloge:

- posoditev ceste in mostov v Podstene in Matete v Podklancu;
- nadaljevanje z urejanjem ceste preko Sedla;
- protipožarni bazen v Jelovcu;
- zamenjava vodovodnih cevi v Lipovšici;
- posodobitev ceste na Betonovci;
- dokončanje kanalizacije v Malem Zapotoku in ureditev protipožarnega bazena;
- ureditev nekaterih odcepi v Ravnem delu;
- ureditev avtobusnega postajališča v Zamostecu in Sodražici.

Glede na razpoložljive finančne možnosti bi bilo potrebno pričeti tudi s postopno izdelavo načrtov za ureditev kanalizacije v nekaterih večjih naseljih.

Drugi del samoprispevka — 1% pa se namenja za: 0,50% za razvoj telefonije v občini, 0,50% pa za naložbe v objekte družbenih dejavnosti.

Akcije za realizacijo teh programov so v teku.

Krajevna skupnost

Sodražica

Predsednik sveta:

• Ludvik Zajc

Krajevna skupnost Ribnica

Kako poteka poraba samoprispevka v letu 1990

Dve leti je minilo od uvedbe novega samoprispevka za obdobje 88—93, v tem času pa smo naredili že veliko nalog iz plana samoprispevka. Predvidena dela za leto 1989 so bila skoraj v celoti realizirana. Iz letošnjega plana smo tudi že opravili veliko nalog, in sicer:

- v sodelovanju z občino Ribnica smo opravili in sofinancirali naslednje naloge:
- **rekonstrukcija ceste Bukovica — Dane,**
- **rekonstrukcija ceste v Žlebiču proti Fužinam,**
- **obnova šolske kuhinje,**
- **obnova kulturnega centra,**
- **javna razsvetljava na Gorenjski cesti**
- **del sredstev smo namenili za obnovo fasade na TVD partizan.**

- Kot investitorji pa smo v letošnjem letu opravili naslednje:
- postavili smo avtobusni čakalnici v Goriči vasi in Žlebiču;
- asfaltirali ceste v Hrovači, Gornjih Lepovčah, na Gorenjski cesti, Topniško ulico, do konca leta bomo uredili še nekatere ulice v Nemški vasi;
- sredstva so bila porabljena še za nabavo kontejnerjev za smeti, za obnovo in dograditev nekaterih vodovodnih omrežij, del sredstev pa smo namenili tudi za vzdrževanje ulic in nekategoriziranih cest.
- Do konca letošnjega leta nameravamo dopolniti tudi javno razsvetljavo in urediti še nekatere vaške kanalizacije.

Tajnik KS Ribnica: Danica Polovič

Nekaj o knjižnici

»Ali ste že tam?«
»Kje?«
»V ta nova.«
»V čem v ta novi?«
»V knjižnici no, v Miklovi?«
»Neeee. Bomo pa. Kakor hitro se bo dalo.«

Takole me sprašujejo ljudje. In jaz grenkosladko odgovarjam. Grenko, ker jih ne maram razočarati, sladko, ker se skupaj z njimi veselim nove, uporabniku prijazne knjižnice. To, kako je knjižnica sedaj v neprimerni stavbi in kaj je posledica tega, smo še tisočkrat premleli. Zato vam bom prizanesla. Raje morda nekaj besed o »ta novi« knjižnici.

Kakšno vlogo ima pravzaprav knjižnica v takšnem kraju, kot je Ribnica? Poleg tega, da je vseznalka, mora biti knjižnica s svojimi prireditvami tudi izzi valka, podvodje s svojo tišino in blagodejnim okoljem, salon, kjer se, tako kot nekoč v tistih predvojnih kavarnah, krešejo in izmenjujejo mnenja in stališča, pravljica dežela za male človečke, ki jim rečemo otroci, z eno besedo — oaza, kjer bo vsak našel nekaj zase in še več. Včasih

pravim, da se bodo morali ljudje začeti zavedati, da brez knjižnice sploh ne morejo živeti. In človek, ki mu to govorim, se mi (prizanesljivo ali posmehljivo) nasmehe, misleč: »Saj si bila vedno malo ubrisana.« Čisto možno, ampak to, kar pravim, je pa le res.

Nakladaš, Bodo rekli. Res nakladam. Ob knjižnici, ki jo imamo, je to res klobasanje. Ampak vse to, o čemer govorim, bo!

Recept? Neskončno energije knjižničnih delavcev, dve žlici zvijač, kako pridobiti obiskovalce in ščepec naklonjenosti stega okolja, kateremu pravimo, da ima vse niti v rokah. Pa še vse skupaj zabeljeno z novimi, prijetno urejenimi knjižničnimi prostori. (Opomba: zadeva uspe le tedaj, če nobena od sestavin ne manjka.)

Tako sem torej čisto nehoti na kratko razgrnila svoj program in vizijo bodoče knjižnice. Kaj od tega se je že uresničilo?

Koraki, ki vodijo k cilju, so drobni. Sedaj načrtujemo vsebino prostorov v novi knjižnici. Predšolski malčki in šolarji do 4. razreda bodo imeli svoj prostor, zelo prijeten, dišeč po pravljicah. Tisti »ta večji« bodo seveda tudi imeli svoje kotičke in svoj oddelek. Da se lahko v miru nahihitajo. Stokovna knjižnica bo ločena od leposlovnega, poleg nje pa bo še čitalnica, kjer bo vsa periodika (časopisi, revije ...), ki jo že sedaj naročamo in je tudi že na razpolago. (Seznam bomo objavili drugič.) Nova knjižnica je sicer majhna za ves fond (20.000 publikacij), pa se bomo že znašli, da bo prav.

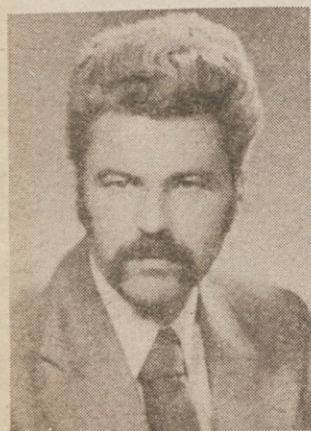
Priprave na selitev so obsežne. Zato smo, kot ste najbrž že seznanjeni, prilagodili delovni čas tako, da je prijazen vam in nam (od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure in v soboto od 8. do 12. ure). Nova knjižnica bo na razpolago uporabniku ves dan.

In kdaj približno naj bi bila otvoritev tako potrebnih novih prostorov? Za občinski praznik morda? Ali prej? Čim prej!

Pa še to. Če bo Rešeto redno izhajalo, bo tole naša stalna rubrika. Če pa ne, se bomo kako drugače znašli.

Vesna Postrak

V slovo Francetu Grivcu

Prvega maja letos smo se na pokopališču v rojstni vasi v Grčaricah poslovili od Franceta Grivca.

Težko je opisati življenje in delo pokojnega Franceta, ker je bil tako vsestransko družbeno in politično angažiran, da je nemogoče strniti vse to v ta spominski sestavek.

France se je rodil pred 52 leti v Ribnici natanko 17. 8. 1938. Otroštvo in mladost je preživel v Grčaricah. Osnovno šolo je obiskoval v Grčaricah ter jo nadaljeval v Ribnici. Po končani osnovni šoli je študij nadaljeval v Kočevju in v Ljubljani.

France je izhajal iz napredne delavske družine. Rastel je v skromnih in težkih razmerah, še posebno v otroštvu. Oče je bil aktivni udeleženec, mati pa aktivistka v NOB, V NOV je izgubil brata.

Politično in družbeno je začel aktivno delovati že v gimnazijskih letih. Posebno je bil aktiven v novinarstvu. V vsem času plodnega življenja in dela v novinarstvu je napisal veliko člankov, tako v lokalnih kot republiških časopisih. Pisal je vsestransko, tako iz delovnih kolektivov, kulture, o delu političnih in družbenih organizacij, oblastnih organov itd. Posebno pa je bil aktiven v Socialistični zvezi, ZKS ter v kulturno-umetniških društvih. Naj omenim, da je bil France vrsto let predsednik in animator kulturno-umetniškega društva France Zbaničnik iz Dolenje vasi. Tu je s svojo soprogjo Albino organiziral in vodil razne prireditve, ki so potekale v domu DC-16, za katerega izgradnjo ima prav on največ zaslug.

France je bil človek, ki se je razdaljal in bil voljan pomagati slehernemu človeku v stiski. Bil je trdne narave, zato ni posvečal pozornosti svojemu zdravju, kar je pripomoglo k prerani smrti.

V življenju je bil vesele narave, šegav, vedno pripravljen spraviti človeka v dobro voljo. Imel je veliko prijateljev in znancev ne glede na starost in različnost ljudi.

Zadnja leta svojega življenja je preživel v kolektivu RIKO na delovnem mestu sekretarja podjetja. Kljub temu, da je imel odovorno funkcijo v podjetju, je poleg tega opravljal vrsto pomembnih nalog, tako v Socialistični zvezi kot predsednik, v SO Ribnica in na kulturnem področju.

Bil je glavni urednik občinskega glasila REŠETO ter tovarniških glasil v RIKU in INLES-u.

Bil je dober družinski oče in mož, njegove vrzeli se ne da zapolniti.

Vsi, ki smo ga poznali in z njim sodelovali, ga bomo ohranili v najlepšem spominu, ki ne bo nikoli bledele.

Hvala, France, za vse, kar si s svojim delom prispeval k razvoju in napredku naše občine.

F. Zajc

Bogo Abrahamsberg

V mesecu septembru se je upokojil sekretar Izvršnega sveta in Skupščine občine Ribnica Bogo Abrahamsberg, znan dolgoletni družbenopolitični delavec. Leta 1952 je končal srednjo gozdarsko šolo in se zaposlil kot gozdarski tehnik, vendar pa je v tej stroki delal le do leta 1961, ko je prevzel funkcijo predsednika občinskega odbora SZDL Ribnica. Nato je leta 1966 postal najprej podpredsednik ter 1974. leta še predsednik Skupščine občine Ribnica; pred tem pa je uspešno diplomiral na visoki šoli za politične delavce v Ljubljani.

Osem let je nato opravljal funkcijo načelnika oddelka za ljudsko obrambo v Kočevju; svojo profesionalno kariero pa je končal zopet kot funkcionar SO Ribnica — najprej kot načelnik oddelka za ljudsko obrambo in nazadnje kot sekretar skupščine in izvršnega sveta. Seveda je še veliko drobnih in velikih stvari, ki jih je opravljal in opravil, a jih v kratkem sestavku ni moč napisati.

Vendar pa se nam zdi, da med zgornjimi vrsticami manjkajo poglavitve besede, ki bi osvetlile pravo podobo Bogota Abrahamsberga. In prav teh besed največkrat ne znamo najti. Leta se srečujemo s sodelavci in se šele po desetletjih najdemo pred vprašanjem: »Ali smo jih poznali tudi kot ljudi?« In vendar lahko rečemo, da Bogota poznamo tudi kot človeka. V službi so se k njemu zatekali mnogi ljudje z velikimi in majhnimi stiskami. Rad jim je pomagal, svetoval ali našel čas za njihove težave. Že to pa je za ljudi velikokrat vse.

Pri delu je težil k popolnosti, obvladovanju praktičnih življenjskih zahtev in imel smisel za tisoč in eno stvar. Pa tudi skromen je bil. Včasih se nam je zdelo, kot da ga je sram, da bi ga kdo pohvalil. Pa vendar je pri njem kaj pohvaliti. Želim si, da bi po dolgih letih službovanja našel čas in opazoval, kakšna je mila jesen doma, kako dan za dnem minevajo dnevi in vendar imajo vsak zase svojo globoko vsebino.

S svojim človeškim odnosom je predramil tudi naš odnos do soljudi, zato si želimo, da bi svoj čas tudi v bodoče tako zgledno živel in ostal vzor človeka tudi mlajšim generacijam.

Sodelavci

Janezu Arku v slovo

Ribnica, 1. julija 1990

je s seboj poleg krošnje nosil šalo in pogum in ki je dal ne samo Ribnici, ampak vsej naši podalpski domovini tako značilno podobo. Pravi Ribničan predstavi pravega Ribničana.

Dragi naš Janez! Ne moremo se sprijazniti z mislijo, da te ne bomo več srečevali na ulici, se s tabo pomenkovali, skupaj načrtovali delo za ribniški semenj, delali urnik, kdaj in koliko izdelovalcev suhe robe in domače obrti boš obiskal in jih vabil za prvo nedeljo v septembru. Seznan je dolg, a na semnju ni nikoli preveč ljudi. »Se tega in tega bom obiskal,« si imel navado reči. »Naj današnji svet vidi, kako so ljudje včasih delali. To ni suhoparno pripovedovanje iz knjig o Ribnici, to je živa zgodovina.« In v veliki meri je prav tvoja zasluga, da si to živo zgodovino pokazal vsaj Sloveniji, nekaterim tudi iz drugih krajev, predvsem pa mnogim našim zamejcem.

Naša kri, ki se pretaka po evropskih, ameriških in avstralskih mestih, je še posebej iskala svoj vir in zdomeci so te vselej z zavzetostjo poslušali, kako delavni in iznajdljivi so bili njihovi predniki. Plačila za to nisi dobil, plačano ti je bilo z zavestjo, da si storil za vsakega obiskovalca posebej pomembno delo.

To je le izsek iz tvojega bogatega življenja, ki si ga namenil družbi. Nikoli nisi za to iskal povračila, bil si skromen v zahtevah, a bogat v razdajanju. Zelo viden kamen v mozaiku ribniškega občestva je nenadoma odpadel. Kdo bo vzdikal novega? Tak, kot je bil ta, prav gotovo ne bo!

Janez Arko je bil rojen pred 81 leti v Nemški vasi pri Ribnici. Dosegel je višjo izobrazbo v trgovski stroki. Pred vojno je bil poslovodja zadrzne trgovine v Ribnici. Leta '42 interniran, leta '43 odide v partizane, a je ob napadu na Kočevje decembra meseca ranjen. Prepeljan je bil v Babno polje in nato v mesto Bari na zdravljenje, ki pa ni bilo uspešno. Do konca vojne je nato preživel v Šibeniku. Po vojni je postal šef kapitalne izgradnje za Kočevski okraj — to je bil čas obnove. Nato računovodja gostilne in mesarije KLO, a je za posledicami medvojne rane zbolel in odšel leta 1958 v pokoj. Od tedaj se je ves posvetil muzeju in ribniškemu turističnemu društvu.

J. Debeljak

Kako doživljam Ribnico in njene ljudi?

Tri leta so minila, ko me je g. nadškof Alojz Šuštar določil za župnika v ribniški župniji. Čeprav sem se težko ločil od prijazne podeželske župnije v osrčju notranjskih gozdov (Begunje pri Cerknici), sem sprejel nadškofovo odločitev, da grem v najstarejšo dolensko župnijo, ki ima izredno bogato zgodovino.

Vsak začetek v novem okolju in z novimi ljudmi je težak. Nekdaj so duhovniki upoštevali načelo: »Prvo leto samo opazuj življenje v župniji, drugo leto prav tako in šele tretje leto začni ukrepati.« Zaradi hitrih sprememb življenja v sedanjem času duhovniki ne moremo več upoštevati zgolj tega načela. Kljub začetnemu strahu sem se skušal hitro »koreninjati« v ribniško župnijo in v življenje ribniškega človeka.

Marsikaj sem zvedel od dolgoletnega župnika in dekana g. Alojzija Dobrovoljca, ki mi še sedaj rad pomaga pri dušnopastirskem delu v tako veliki župniji. Zgodovino ribniške župnije sem bolj podrobno spoznaval ob branju obširne Zgodovine Ribnice, ki jo je napisal ribniški dekan Anton Skubic. Segavega Ribničana, ki je po suhi robi in lončarskih izdelkih znan daleč naokrog, sem spoznaval iz strokovne in res domiselne knjige »Ljudska glasba med rešetarji in lončarji v ribniški dolini,« ki jo je napisala ribniška rojakinja in dolgoletna sodelavka Glasbenonarodopisnega inštituta v Ljubljani — Zmaga Kumer. V tej knjigi sem zvedel, da so prav iz ribniške doline nekateri najstarejši zapisi najlepših slovenskih ljudskih balad. Za to ima velike zasluge ribniški graščak Jožef Rudež, eden naših prvih zapisovalcev ljudskih pesmi.

Pota do človeškega srca pa so raznovrstna. Nobena knjiga ne more odkriti vse skrivnosti človeka. Kot duhovnik se srečujem z ribniškimi farani od rojstva do smrti (od zibel do groba). Z ljudmi skušam biti povezan v veselih in žalostnih trenutkih življenja. Nikdar nočem farane deliti na svetnike in grešnike. Z grehi in človeškimi slabostmi se moramo boriti vsi. Tudi svetniki so morali dobojevati boj s slabim v sebi. Indijski duhovni učitelj jezuit Anthony de Mello pripoveduje o nekem duhovniku, ki je pri verouku vprašal učenca: »Če bi bili vsi dobri ljudje beli in vsi slabi črni, kakšne barve bi bili vi?« Ena od deklic je takoj odgovorila: »Gospod jaz bi bila progasta!« — Tako iskren odgovor bi moral priti tudi iz našega srca.

Isti duhovni pisatelj v knjigi »Ptičja pesem« omenja nekega človeka, ki je iskal primerno cerkev, da bi se udeležil obredov, in slučajno je stopil v eno, kjer so verniki skupaj z duhovnikom brali iz molitvenika. Prav tedaj so izgovarjali besede: »Mnogo dobrega smo opustili in slabega storili.« Mož se je sesedel na klopi in olajšano vzdihnil ter si rekel: »Hvala Bogu! Končno sem našel svojo družbo.« Pošten pogled v naše življenje lahko odkrije enako resnico. V življenju mnogo preveč dobrega opustimo in zato lahko veliko slabega naredimo. Ob vpogledu v zgodovino ribniške župnije lahko hitro ugotovimo, kako so šegavi Ribničani nekdanje živeli v veliki materialni revščini. Preprosto vaško življenje med Veliko in Malo goro ob rekah Bistrica in Ribnica pa je vsebovalo veliko zdravih medčloveških odnosov, ki so pomagali do velike duhovne in krščanske kulture. Stopimo samo v park kulturnikov, ki jih je rodila, hranila in navdihovala ribniška dolina. Koliko slavnih imen pesnikov, pisateljev, umetnikov, znanstvenikov, politikov in organizatorjev družbenega življenja, ki so se prebijali skozi revščino, najdemo zapisanih v tem parku.

Po drugi svetovni vojni se je Ribniška dolina in življenje v njej silno hitro spreminjalo. Zaradi iznajdljivosti in delavnosti so Ribničani še posebej v zadnjih 25 letih dosegli visok materialni standard. Tovarne RIKO, INLES, ITTP in druga podjetja omogočajo skoraj vsem ljudem delovne zasluge, ki je nad slovenskim povprečjem. Izobrazba v dolini je pogojena z industrijo, ki ljudi zaposluje. Prevladuje strojna, kovinarska in lesna smer. Občutno pa primanjkuje humanistične in klasične izobrazbe, ki bi morebiti zopet podarila Ribnici slavne moške in žene, ki bi bili v blagoslov duhovno lačnemu in ježnemu slovenskemu narodu. Na žalost materialno blagostanje skoraj nikoli ne sovpadajo z duhovnim bogastvom naroda. Tako kot duhovnik opažam, da v ribniški župniji veliko faranov, ki so materialno zelo premožni, sploh ne hrepeni po globljih duhovnih in kulturnih vrednotah. Mnogim ljudem se zdi škoda časa, ki naj bi ga žrtvovali za branje dobre knjige, revije ali časopisa. Nekdaj si je kmečki človek ali delavec vsaj zvečer vzel nekaj časa za branje dobre knjige. Danes je skoraj vse osvojila televizija, ki jo mnogi gledajo daleč v noč.

Pogrešam večje veselje za glasbo, narodno in cerkveno pesem. Se zdaleč ni dovolj, če precej staršev pošilja svoje otroke v glasbeno šolo, da se naučijo igrati na instrument. Velikokrat ves trud ostane pri običajnem razkazovanju otrokovih talentov.

Otrokove posebne darove je potrebno odkrivati že v osnovni šoli, jih nato usmerjati v tiste šole, kjer bodo talente uporabili in jih potem dali na razpolago vsem ljudem v naši dolini. Skratka, če je nekdo talent za glasbo, naj študira glasbo in naj igra na klavir ali kak drug instrument. Teoretično znanje naj potem pride v prakso. Ko bi starši bolj spodbujali svoje nadarjene otroke, bi imeli veliko številnejše civilne in tudi cerkvene zборе.

Drugo leto bo minilo 400 let od smrti slavnega Ribničana, skladatelja Jakoba Petelina Gallusa. Ta skladatelj, ki so ga spoštovali od Jadranskega do Baltičkega morja, od Rusije do zahodne francoske obale, je dobil prve spodbude za glasbo v domačem kraju. Vsa Evropa je prisluhnila melodijam njegovega talenta, prebujenega od domače govorice in od suma domačih gozdov.

Nekaj podobnega velja za skromnega frančiškanskega patra Stanislava Skrabca, ki je cvet iz naše doline, saj je bil doma iz Hrovače. Oče Anton in mati Marija sta mu prva pomagala, da je vzljubil naš mali narod. V samostanski celici je noč in dan delal za slovenski narod. Brez dvoma je bil Stanislav Skrabec naš največji jezikoslovec slovenist 19. stoletja. Utemeljeval je naše moderno pravorečje in se vztrajno bojeval za njegovo uveljavitev v javnosti in šoli. S pisano besedo je dokazoval življenjsko moč slovenskega jezika in navdušeno branil njegovo samostojnost. Skrajni čas je že, da bi duhovno tako visoko stoječi Ribničan dobil v Ribnici svoj trg ali vsaj ulico, ki bi se po njem imenovala. Na misel mi prihajajo besede škofa Antona Martina Slomška, ki razodevajo bolečo resnico: »NAROD, KI SVOJIM VELIKIM MOŽ NE ČASTI, JIH VREDEN NI!«

Imejmo radi svoj narod. Bodimo ponosni na našo zgodovino, ki se ni začela šele 1939. leta, ampak že v 8. stoletju. Nikoli se ne sramujmo tako blagovoznočnega materinega jezika, ki mu je vso ljubezen žrtvoval ponižni redovnik Stanislav Skrabec. Ne uporabimo vsega časa zgolj za pridobivanje materialnih dobrin. Zorimo v duhovno bogate ljudi, da bomo držali v teških trenutkih našega krhkega bivanja na zemlji.

Ob sklepu bi se vprašal z našim pesnikom Otonom Zupančičem: »Ciciban, katera je naša zadnja luč?

Ipavec Maks

Naša zadnja luč je duh. Vse je mračno, duh nam seva in k Bogu pota razodeva!

Rokometni klub Inles—Riko

Po letih uspešnega nastopanja v zveznih ligah je spričo raznih negativnih okoliščin RK Inles izpadel v republiško ligo. Da je bila situacija še težja, se je razšla tudi t.i. zlata generacija rokometashev, katerih zadnji uspeh je bil osvojitve rep. prvenstva v sezoni 86—87. Ohromljeno je bilo tudi strokovno delo, saj je v klubu deloval en sam pravi trener.

V naslednjih letih (sezona 86/87) s preimenovanjem kluba v RK Inles Riko in okrepljenim vodstvom kluba so se ponovno vzpostavili pogoji, kot jih klub remonta Inles Riko potrebuje. Okrepljeno je bilo strokovno delo, tako da so vse ekipe od začetnikov (1., 2. razred), pionirjev, mladincev in članov dobile strokovnega trenerja. Vzpostavljeno je bilo dobro sodelovanje z osnovno šolo, kar je omogočalo pravočasno selektiranje. S preimenovanjem v RK Inles-Riko ter ob sponzoriranju še nekaterih drugih podjetij se je ustvarila zadovoljujoča materialna baza, tako da nima klub nikakršnih dolgov in ni bilo zaradi podobnih razlogov destimuliranja strokovnega kadra.

Strokovno in kontinuirano delo se je rezultiralo z osvojitvijo naslova državnih mladinskih prvakov 1989 in nekaj republiških naslovov v najmlajših konkurencah. Rezultatsko še najmanj uspešno je bilo A-moštvo iz že naštetih razlogov, dejstvo pa je, da so se igralci generacije mladinskih prvakov že zgradili v prave ligaške igralce (povprečje 18 let) in bodo v letošnji sezoni ena najmlajših ekip v ligi. Še bolj vzpodbudno pa je, da je ekipa kakovostno na nivoju, da se lahko objektivno poteguje za prvo mesto in vstop v II. zvezno rok. ligo, kar je cilj kluba v sezoni 90/91.

V delo kluba se vključujejo bivši dolgoletni igralci, tako da so izhodišča novega vodstva kluba dovolj dobra, da se ribniški rokomet, kljub sicer zelo slabi politični in gospodarski situaciji, ki je vse prej kot naklonjena športu, obdrži oz. zadrži trend vzpona in povratka na zvezno raven.

Glede na to, da ima rokomet v Ribnici na področju športa edini pravo tradicijo, rezultate in ugled, tako v Sloveniji kot tudi v Jugoslaviji, menim, da bi morali kljub težavam današnjega časa to panogo obdržati oz. vključiti še več selekcij, tako da bi bilo omogočeno najmlajšim vključevanje in tekmovanje od 1.—8. razr. OŠ. V letošnji sezoni delujejo naslednje selekcije: selekcija 1. niž. razredov, mlajši mlad., mladinci, člansko moštvo, z delovanjem pa je začela tudi selekcija mladink.

Brane Ambrožič

21. KOLO

K. B. KOCKA : LIPOVEC 0:3
PRISTAVA : S. Z. RIKO 0:3 (B.B.)
D. JEZDECI : VETERANI 8:0
G. RIBNČAN — TUBORG 5:2
KOT : STOCK 2:4
INLES : SODRAŽICA 1:2

1. SODRAŽICA	20	16	1	3	132:21	33
2. G. RIBNČAN	18	15	2	1	98:31	32
3. S. Z. RIKO	19	15	1	3	93:19	31
4. TUBORG	19	12	3	4	72:44	27
5. D. JEZDECI	19	12	2	5	85:27	26
6. STOCK	19	8	3	8	61:59	19
7. VETERANI	18	7	1	10	50:58	15
8. INLES	19	7	1	11	35:55	15
9. K. B. KOCKA	18	5	3	10	32:76	13
10. KOT	19	4	4	11	38:65	12
11. ZAPOTOK	19	5	1	12	39:89	10(-1)
12. LIPOVEC	18	2	1	15	35:105	5
13. PRISTAVA	20	2	1	17	33:105	5

Uspešen start v novo sezono

Na kegljaškem turnirju — POKAL RIKO 90; ki se je odigral v soboto, 1. 9. 1990 v domu JNA, in je zaradi odpovedi udeležbe VFL — 1862 in TRIGLAVA iz Sindelfingna (ZRN) izgubil naziv mednarodni, so sodelovale štiri ekipe.

Dva republiška ligaša — BREST iz Cerknice in KOČEVJE, novi član druge republiške lige — zahod KK RKO in ekipa naših zdomcev — TRIGLAV iz Münchna. V tej sicer nekoliko okrnjeni, pa vendar vsega spoštovanja vredni konkurenci je EKIPA RIKO presenetljivo gladko zmagala.

Rezultati ekip:

1. RIKO — 2325 kegljev
2. BREST — 2289 kegljev
3. TRIGLAV — 2160 kegljev
4. KOČEVJE — 2053 kegljev

Posamezniki:

1. ZALOŽNIK — BREST — 435 kegljev
2. TRDAN — RIKO — 417 kegljev
3. KOGOJ — RIKO — 410 kegljev

Želimo si, da bi ta zmaga pomenila tudi uspešen štart v novo prvenstveno sezono, ki se bo kmalu začela.

Tomaž Lovšin

Mercator 'Jelka' RIBNICA

NAŠIM ZVESTIM KUPCEM
nudimo od 12.11. do 22.11.'90
veliko izbiro blaga s popustom -
pri nekaterih proizvodih 20-30%

predstavitve atraktivnih proizvodov
z degustacijami,
nasveti strokovnjakov,
modno revijo

presenečenja

nagradno odkrivanjo z bogatimi dobitki
žrebanje gotovinskih nakupov nad 1.000,00 din
1. nagrada — barvni TV sprejemnik !!
tekmovalje kovinarjev in lesarjev

...

Poleg vseh ugodnosti nudimo
kupcem v času od 12.11. do 22.11
pri vseh nakupih še 10% POPUST !

IZ STARIH ČASOV

Pod tem naslovom vam bomo v prihodnje posredovali raznorazne zanimivosti iz nekdanjega življenja v Ribniški dolini, kot smo jih povzeli iz zapisov v starih časopisih in knjigah. Seznanjevali vas bomo tudi z različnimi običaji in znanji ter drugimi etnološkimi in zgodovinskimi posebnostmi iz naše doline. Tako bomo lahko še temeljiteje in globlje spoznali, kako je živel in delal ter čutil in mislil naš Ribničan v starih časih. Prispevke bo pripravljala etnolog-kustos Muzeja v Ribnici, Mojca Šifrer.

»Ako kje na tujem srečaš kacega moža s krošnjo na rami, napolneno s suho robo, precej na tem lahko spoznaš Ribničana. Ribničani obiskujejo vse južne dežele Avstrije in tudi na Ogrskem in v daljni Nemčiji ga lahko vidiš; on prebrisan glave; kmalu se toliko privadi nemškemu jeziku, da se more z Nemcem zmeniti. To mu le koristi in nobeden mu ne bode očital, ko bi le potem, ko pride iz tujine domov, tu imel bolj slovenski jezik v čislh. Doma ti bode dal takoj vedeti, da je bil na tujem. Ako bode le mogel, se bode začel s teboj pogovarjati nemški, ali ti bode vtilkal med slovenske besede take tujke, da človeka kar groza spreleti, ko čuje. In tako misli, zdaj sem se pa skazal! Kaj še! Ali ne bereš pametnemu človeku že na obrazu, da se ti posmehuje, ali ne vidiš izobraženega človeka, da kar naravnost norce iz tebe brije? Ako kaki Ribničan domov piše, naredi vselej nemški naslov, ker misli, da drugače ne bo prišlo pismo domov. Pri tem delu popači tako grozno poštena slovenska imena, da gotovo četrte ure preteče, prej ko prečita ubogi poštni uradnik to pismo. To je sramota za naš kraj, ako le nimaš zaupanja, da pride pismo domov, postavi poleg slovenskega imena »Kranjsko«, nemški »Krain« in gotovo bodo pismo pošteno domov dobili. Na tujem se naši moške toliko ne sramujejo svojega jezika, večkrat se jih sliši, ako jih je več skupaj, zapeti pri litru vina kako slovensko pesem; ali ni torej toliko bolj sramotilno, ako se ravno doma ogibljujejo slovenskega jezika. Ako si doma, ne bahaj se z nemškim jezikom, ki ga ti le za silo lomiš in ki ga drugi ne zastopi, govori po domače, po slovensko. V čast si šteje, da znaš ta jezik, ki se vedno bolj čisto razvija. Vesel pa bodi, da te ne more Nemec prodati, in le po tem potu bodeš zadobil pri vsakem pametnem človeku večjo veljavo in le potem se bodeš mogel šteti med prave domačine«.

Povzeto iz sestavka Iz Ribniške doline, objavljenega v Dolenjskih novicah VII (1891), št. 3, str. 21

Hemoragična bolezen kuncev

Hemoragična bolezen kuncev in zajcev, imenovana tudi x bolezen, se je v Sloveniji prvič pojavila spomladi lanskega leta. Neznanka v nazivu pove, da je o bolezni do sedaj malo znanega.

Povzročitelj bolezni je virus. Zbolijo zajci, starejši od 35. dneva starosti. Pojavi se težko dihanje, izcedek iz nosu, ki je skoraj redno krvav. Oboleli živali poginejo že v prvem ali drugem dnevu po pojavu prvih znakov bolezni. Tudi navidezno zdrave živali v okuženi reji nosijo v sebi povzročitelja, zato je potrebno v taki reji vse živali pokončati. Klícenosti, torej živali, ki ne kažejo znakov bolezni, so nevarne za ponoven izbruh okužbe. Pri tem je potrebno vedeti, da se bolezen prenaša neposredno z živali na žival ter posredno z okuženimi predmeti in hrano, vključno s človekom.

Zdravilo proti bolezni še ni znano. Edina učinkovita borba je poleg pokončanja vseh dovzetnih živali v okuženi reji temeljita razkužba hleva in cepljenje še neokuženih rej.

V decembru lanskega leta so bili z zgornjo vsebino seznanjeni vsi lastniki kuncev s pozivom, da prijavijo veterinarski službi število živali, ki jih redijo. Podatke smo potrebovali zaradi nabave cepiva iz tujine. V ribniški občini ni bila prijavljena niti ena žival. Menda se je razširila vest, da bo cepljenje drago in seveda obvezno.

Prvi pogini kuncev so se pojavili v septembru tega leta, vendar so lastniki to tajili, čeprav je vsak rejec živali po zakonu dolžan prijaviti istočasni pogin več živali v istem dvorišču veterinarski službi.

Ker niso bili izvajani potrebni ukrepi, se bolezen nezadržno širi po občini. Okužbe oziroma pogini živali so ugotovljene v Hrovači, Goriči vasi, Nemški vasi, Dolenji vasi, Rakitnici, Lipovcu, Zamostecu, Vinicah, Poljanah in Podpoljanah. Do sedaj še ni registriranih poginov na Gori in v Loškem Potoku.

Opozarjamo vse lastnike kuncev in zajcev, naj brez bojazni sporočajo pojave bolezni veterinarski službi. Poginjenih živali ne odmetavati v gozd, morajo se neškodljivo uničiti.

Vsi lastniki, ki imajo še zdrave reje, naj zaprosijo veterinarsko službo za cepljenje živali. Cepljenje stane 2,5 din po kosu. Do sedaj je cepljeno že okrog 400 živali. Veterinarji lahko izvršijo cepljenje, ko je pripravljenih 20 živali, kar je 20 doz cepiva v eni ampuli.

VETERINARSKI INŠPEKTOR
Štefančič Bogomir, dipl. vet.

ELEKTRO MEHANIKA DEKLEVA VRBANOVA 8, RIBNICA

Previjanje elektromotorjev, popravila električnih orodij, pralnih strojev, plinskih štedilnikov, zamrzovalnih skrinj, hladilnikov, malih gospodinjskih aparatov ter garancijski servis Seleco in Ariston. Servisna delavnica prične z obratovanjem 6. 11. 1990 na Vrbanovi ulici 8 v Ribnici. Uradne ure ponedeljek, torek, sredo, četrtek od 8. — 15. ure v petek ob 15. — 19. ure. Naročila za popravila sprejemamo tudi na telefonski številki 796-117, 791-301.

Plinske štedilnike popravljam, montiram, generalno obnovim. Rezervni deli tudi za najstarejše štedilnike na zalogi. Opravljam tudi popravila ali kompletne obnovitve zidanih plinsko-električnih štedilnikov.

Plinski servis Hrovat
tel. 371-222 ves dan

Gabriel Hrovat
Podgorica 72,
61231 Ljubljana Črnuče

INLES — RIKO organizirata v mesecu novembru TEČAJE TUJIH JEZIKOV

- nemščina (nabavljivalni II.) po metodi 2000 S
- angleščina (začetni I in nabavljivalni II.) po metodi 2000 S

Kotizacija in literatura za celoten tečaj 1.500 din
Za prijave in informacije kličite tel. 801-411 (Kosa Helena)

REŠETO: Glasilo Skupščine občine Ribnica. Izhaja občasno v nakladi 3700 izvodov. Ureja začasni uredniški odbor v sestavi: Dragica Abrahamsberg — predstavnik SO, Uroš Bregar, Stane Hafnar — urednik, Stane Kljun — organizator, Miran Košmrlj — krajevne skupnosti, Helena Rosa in Mojca Šifrer. Oblikovanje in tehnično urejanje Drago Pečenik. Naslov uredništva: SO Ribnica, Gorenjska c. 3. Priprava za tisk: GRAFIKA Novo mesto. Tisk: Tiskarna ljudske pravice Ljubljana.

Naslov
Tiskarna Novo mesto
Dolenjska založba
Uredništvo revije Rast
Ragovska 7a
68000 NOVO MESTO

Naročam revijo RAST. Pošljite mi jo na naslov:

Ime in priimek

ulica, kraj

pošta

V dne

(podpis)